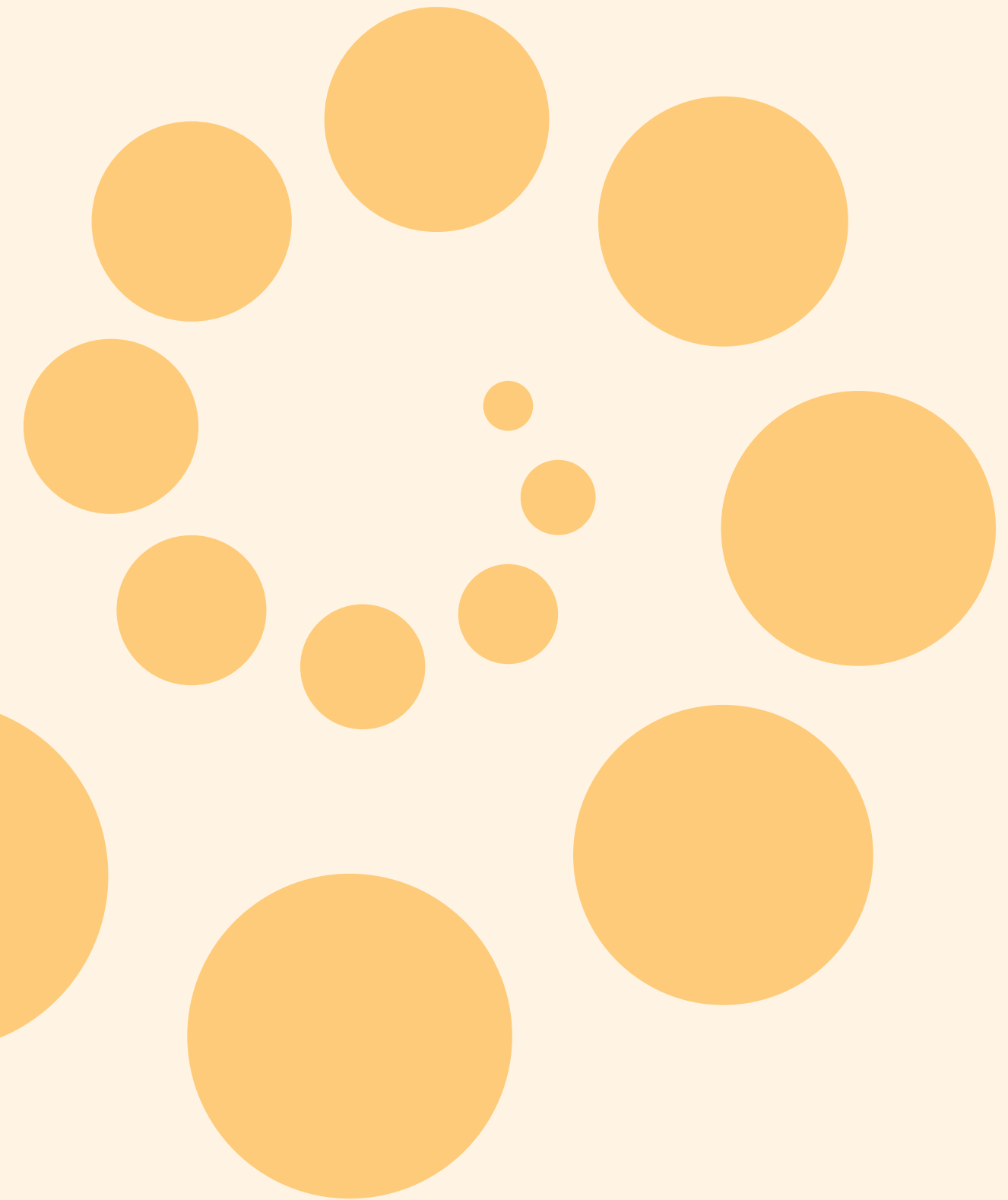

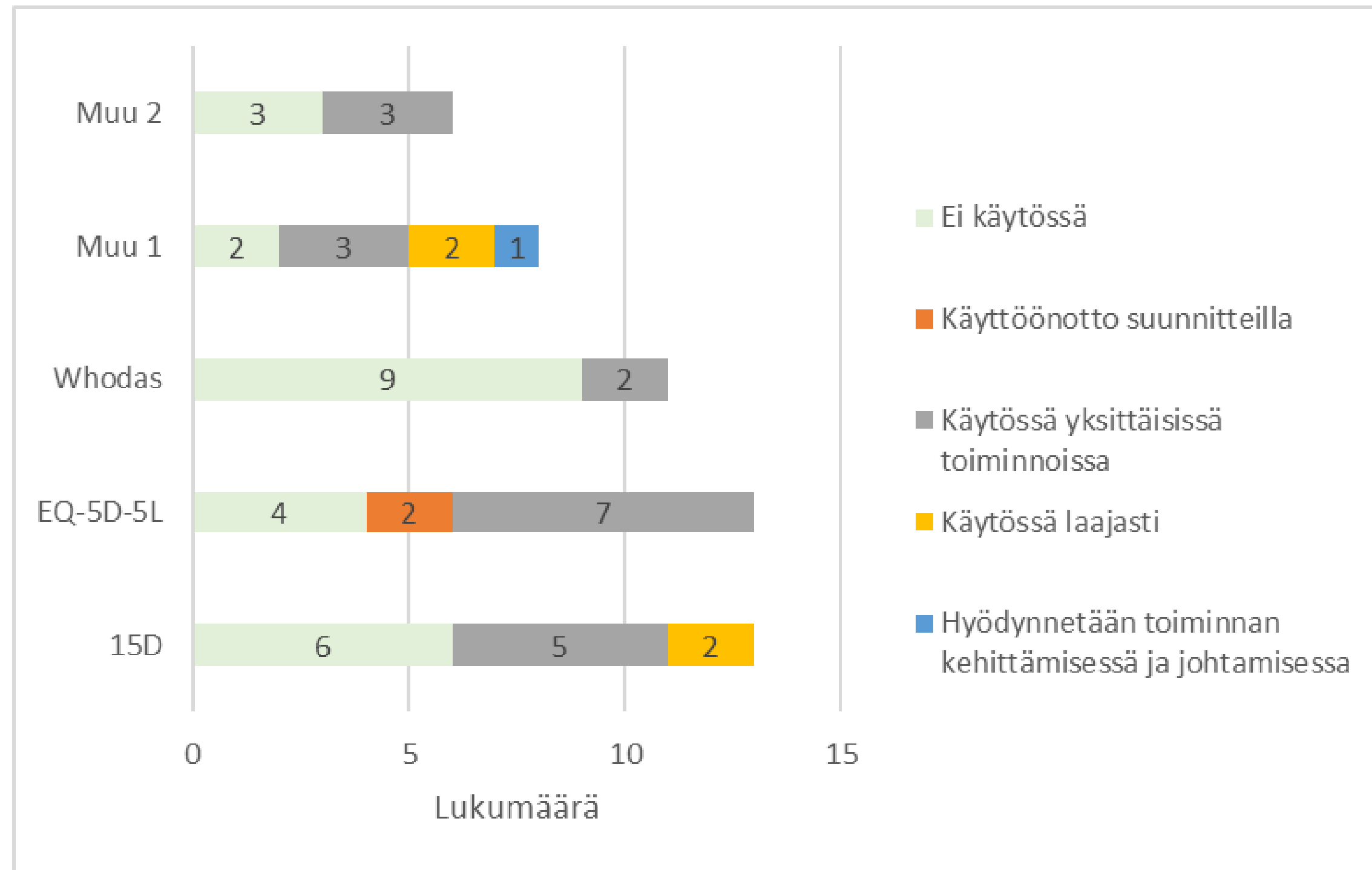
Vaikuttavuusmittareiden hyödyntäminen kartoitus hyvinvointialueille vuonna 2025 -tulokset

Kartoitusten toteutus

- Vaikuttavuuskeskus toteutti kyselyn, vastaukset annettiin tiedoksi STM:lle ja THL:lle
- Kartoitus lähetettiin hyvinvointialueiden kirjaamoihin
- Vastausaika: 1.9.2025 - 22.9.2025
- 20 hyvinvointialuetta vastasi

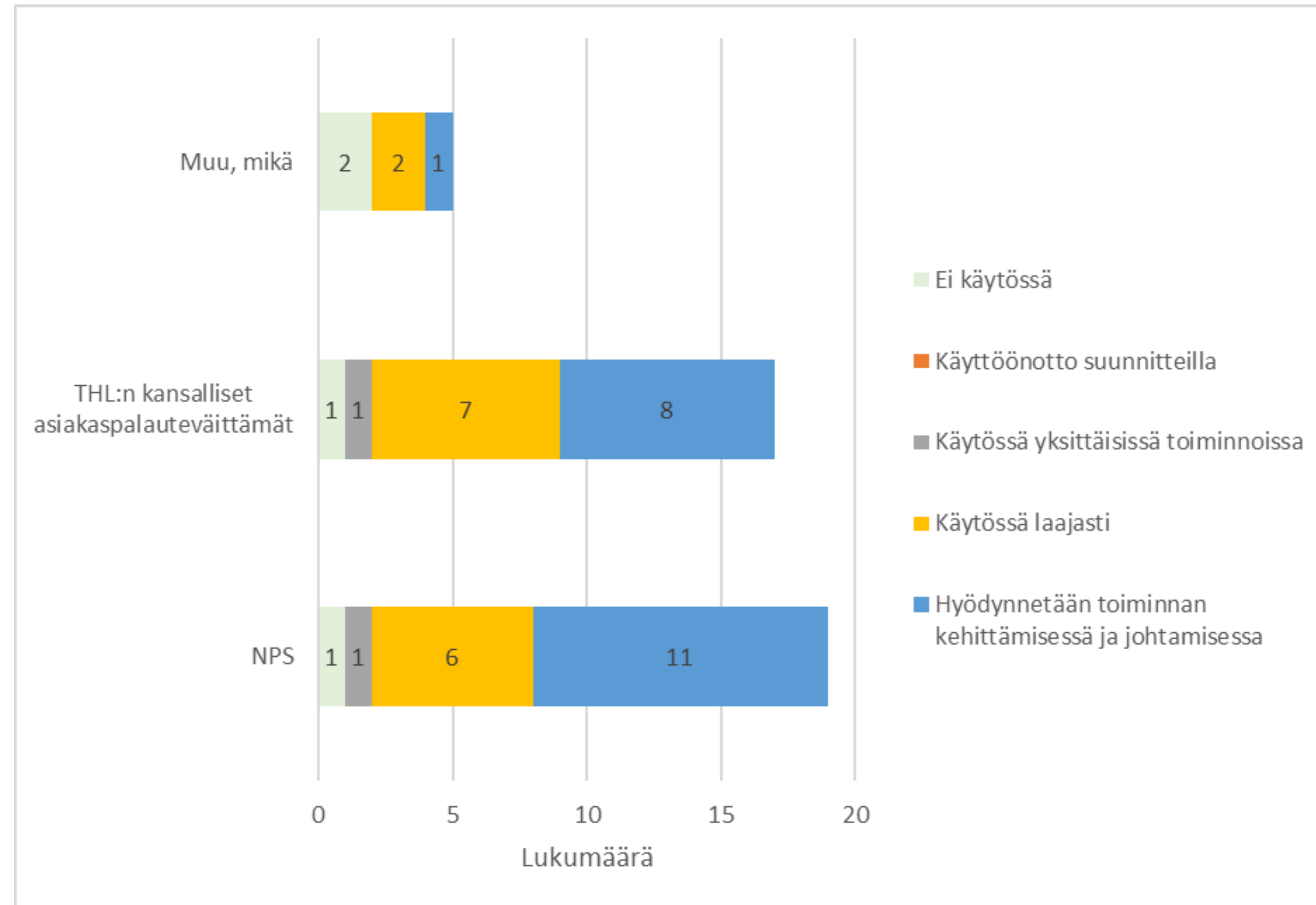
Mikä on hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon yleisten PROM-mittareiden hyödyntämisen tilanne tällä hetkellä?

Muu, mikä PROM-mittari?

- Sairausspesifejä runsaasti
- AUDIT
- PROMIS
- Lonkka-TEP: Oxford score, GTI toimintakysely, Stellar Q, Polvi-TEP rekisteri-KOOS, Palvelutyytyväisyys ja OKS (Toimintakykykysely)
- VAS
- PEI
- Selkärekisteri:-Sairauden esitiedot, ODI, NDI, Leikkaustyytyväisyys ja seurantatiedot, SRS-30
- Oxford Knee score ja HIPP score ortopedialla

Mikä on hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon PREM-mittareiden hyödyntämisen tilanne tällä hetkellä?

Muu, mikä PREM-mittari?

- CES
- Hoitotyön palaute
- Hoitotyön potilaspalaute HoPP

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Vaikuttavuuskeskus

Tarvittaessa tähän voi tarkentaa edellisiä erikoissairaanhoidon koskevia vastauksia PROM- ja PREM -mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

- Prom-mittareista, Oxford Score (tekonivel, BCB), reumarekisteri GTI toimintakysely, neuro ms – potilaille stellarQ. asiakaspalaute Prem: thl kysymykset, NPS; Kansallinen Hoitotyö sensitiivinen potilaspalaute (HOPP) kysely 4x/vuosi. Kansallinen vertailutieto.
- Hoidonlaatuun liittyy kansallinen painehaavaprevalenssi seuranta 4x/vuosi, kansallinen vertailutieto.
- Tehohoidossa käytettäviä vaikuttavuusmittareita: Tehohoitokuolleisuus, Sairaalakuolleisuus, ReAdmissio, EQ5D asiakaskysely tehohoidon jälkeen.
- Vastaus saattaa olla puutteellinen, koska tietoa eri toimialoilta ei ole tähän saakka kerätty hyvinvointialueella systemaattisesti.
- Odotamme valtiollisia linjauksia
- PROM: Audit käytössä, painehaavaprevalenssit käytössä neljännesvuosittain, Rafaela potilaan hoitoisuuden arviointiin, Triage ABCDE potilaan hoidon kiireellisyyden arviointiin, PREM: Confident-firman tuella THL:n kysymyksiä täydennettynä hyvinvointialueen omilla kysymyksillä sekä verkkosivuilla, että tekstiviestikyselynä käynnin jälkeen. NPS käyttö on laajentumassa, erikoissairaanhoidossa käytössä laaturekisterit, selvitystyö laaturekisterien hyödyntämisestä käynnissä.

Tarvittaessa tähän voi tarkentaa edellisiä erikoissairaanhoidtoa koskevia vastauksia PROM- ja PREM -mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

- Kaikilla digihoitopoluilla on laajasti käytössä THL:n kansalliset asiakaspalveluväittämät ja NPS. Väittämät muokattu koskemaan digihoitopolun asiakaskokemusta sopivaksi. Koin palvelun hyödylliseksi -> Koin digihoitopolun hyödylliseksi. Digihoitopolut kattavat sekä PTH että ESH palvelut.
- EQ-5D-5L on käytössä yksittäisessä digihoitopolussa. EQ-5D-5L käyttöä laajennetaan tulevaisuudessa, kun digihoitopolkujen käyttöönotto laajenee hyvinvointialueellamme.
- NPS ja THL kansalliset asiakaspalauteväittämät käytössä ESH:ssa muutamilla poliklinikoilla SMS -kyselyinä / Tablet -laitteilla / QR-koodein.
- Kymmeniä sairauskohtaisia PROM-mittareita on käytössä. Valmistelemme hyvinvointialueemme linjausta käyttöön otettavasta yleisestä vointimittarista THL:n linjauksen mukaisesti.
- Erikoissairaanhoidossa on käytössä asiakaspalautejärjestelmä, joka sisältää kansallisen sisältömäärittelyn mukaiset PREM-mittarit.

Tarvittaessa tähän voi tarkentaa edellisiä erikoissairaanhoidon koskevia vastauksia PROM- ja PREM -mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

- **Reumatologiassa ja lastenreumatologiassa käytössä on seuraavat PROM:t (sisällytetty Go treat it -ohjelmaan):**

- HAQ/MDHAQ/CHAQ (toimintakyky, MDHAQ sisältää myös kysymyksiä unesta ja psyykkisestä voinnista)
- BASDAI (aksiaalisen spondyloartriitin aktiivisuusindeksi)
- BASFI (aksiaalisen spondyloartriitin funktionaalinen indeksi)
- DLQI (ihopsoriaasin elämänlaatumittari)
- Kivun katastrofointi
- Yleisvointi-VAS (on osa taudinaktiivisuusmittareita)
- Kipu-VAS
- Nivelkipu-VAS
- Nivelkohtainen kipu
- Selkä- ja niskakipu-VAS
- Aamujäykkyyden kesto
- Väsymys ja uupumus
- Liikunta
- Koululiikuntaan osallistuminen (lapset)
- Fysioterapia (lapset)
- AUDIT-C

- Tupakointi, nuuskan käyttö
- Nikotiiniriippuvuus
- Diabetes, Aikuiset - BCB:n diabetesrekisteri. Kliiniset mittari ja syyskuusta alkaen aktivoituu PHQ-9-kysely

- **Neurologia – kipukysely VAS / NRS**

- **KNK/ nenäpolypoosipotilaiden elämänlaatua SNOT-22-kyselyllä (vaaditaan B-lausunnon liitteeksi)**

- **Ortopedia:**

- oxford knee score
- Polven ja lonkan tekonivelrekisteri, OKS = Oxford knee score ja OHS = Oxford hip score. Lisäksi rekisterissä on elämänlaatu 15D-mittari.
- Selkärekkisteri

- **Gastroenterologialla BCB-rekisterin IBD potilaiden (tulehduksellinen suolisairaus) oirekyselyä eli modifioitua IBD symptom scorea.**

YHTEENVETO AVOIMISTA VASTAUKSISTA erikoissairaanhoidon PROM- ja PREM -mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

- **PREM-mittareita** kerätään monikanavaisesti, myös digihoitopolkujen osana, mutta tiedon vertailtavuus ja kattavuus vaihtelevat.
- Käytössä on **kymmeniä erikoisalakohtaisia PROM-mittareita**
- **Yhden yleisen vointimittarin** käyttöönottoa valmistellaan THL:n linjausten pohjalta, mm. osaksi digihoitopolkuja
- Kokonaisuutena tietoa ei ole vielä kerätty systemaattisesti hyvinvointialueella; **odotetaan valtiollisia linjauksia** mittarien käytön yhtenäistämiseksi.

Onko jotain erikoissairaanhoidon toimintoja pystytty muuttamaan käytössä olevien mittareiden avulla? Kerro esimerkkejä.

- **Kontrolleja on voitu vähentää hyvän prom tuloksen pohjalta** (esim leikkauksen jälkeen). - käsikirurgialla tietty mittarilukema ja hyvä lähete - ei pkl käyntiä ennen rannekanavatoimenpidettä
- **Kalliin lääkehoidon vaikuttavuuden seuranta tietyllä mittarilla** (SNOT korvataudeilla kr sinuiitissa)
- **Työnjako hoitajat / lääkärit - toiminnanohjausjärjestelmä**
- **Parhaimmillaan näyttää koko potilaan vointihistorian** - toimintakyvyn muutoksen suhteutettuna annettuihin hoitoihin - **nopeuttaa vastaanottoa**
- **Potilaalle helppo näyttää tuloksia eri hoitojen vaikutuksista**
- **Saadaan esim lääkärikohtaiset tulokset** - palkitsemisen / lisäkoulutuksen tarvetta voidaan arvioida
- Osittain käytetään lakisääteisiin kirjaamisiin (UVB säteilyn määrät), **helpottaa seuranta**, ettei ylitetä tiettyjä rajoja
- **Potilaspalautteet käsitellään joidenkin yksiköiden johtoryhmissä ja pyritään löytämään parempia käytäntöjä tarvittaessa**, THL laaja asiakaspalautekysely mielenterveyspalveluissa toteutettu 2024.
- Digihoitopolkujen asiakaspalautteen myötä poluilla olevaa **ohjeistusta on muokattu saavutettavampaan muotoon.**
- Asiakaskokemus on koettu hyväksi ja digihoitopolkujen viestitoiminta turvallisiksi. **Saadun asiakaspalautteen kautta on ollut mahdollista todentaa, että palveluita on kehitetty oikeaan suuntaan. Käyntejä on voitu korvata digitaalisilla palveluilla, joka on osaltaan parantanut palveluiden saavutettavuutta. Toiminnan resurssisäästöjä on realisoitunut, ja resursseja on voitu kohdentaa tämän myötä muuhun toimintaan.**
- **Erikoissairaanhoidossa vaikuttavuusperustaisuutta edistetään asiakkaan raportoimaa tietoa hyödyntäen.** Mittarit ovat hoitospesifejä elämänlaadun muutosta mittaavia mittareita, ei geneerisiä.
- **Kliinisiä hoitoketjuja ja palvelumalleja kehitetään vaikuttavuustiedon perusteella.**
- Dataa kerätään automatisoidusti potilasportaalien (Maisa) kautta jatkuvasti jo muutaman vuoden ajan, mutta **kulttuuri ei vielä ole sellainen, että tietoja näistä hyödynnettäisiin laajasti**

YHTEENVETO ESIMERKEISTÄ ERIKOISSAIRAANHOIDON TOIMINNOISTA, JOITA ON PYSTYTTY MUUTTAMAAN KÄYTÖSSÄ OLEVIENT MITTAREIDEN AVULLA

- **Mittarit ovat mahdollistaneet konkreettisia muutoksia** mm. kontrollien vähentämisessä, lääkehoitojen seurannassa, työnjaon kehittämisessä, hoitoketjujen uudistamisessa sekä digihoitopolkujen saavutettavuuden parantamisessa.
- **Potilaan raportoima tieto nopeuttaa vastaanottoa, tukee resurssien kohdentamista ja tuo pohjan vaikuttavuusperustaiselle johtamiselle.**
- **Asiakaspalaute on ohjannut käytäntöjen muokkaamista ja vahvistanut digipalvelujen käyttöä, mutta laajamittainen tiedon hyödyntämisen kulttuuri on vasta muotoutumassa.**

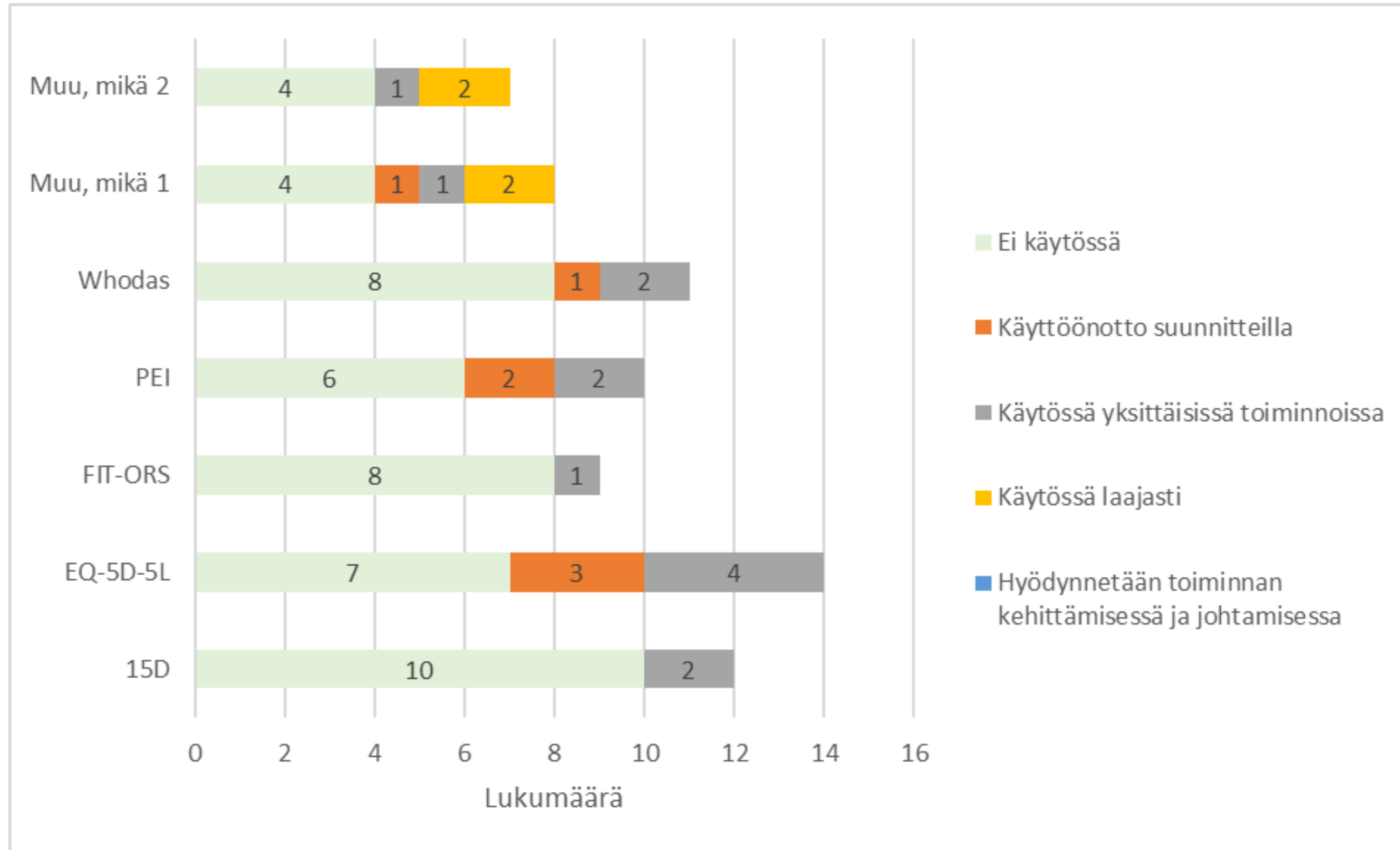
Toiminnan muutokset PROM-mittareiden avulla

- **Kontrollikäyntejä voitu vähentää:** esim. leikkauksen jälkeen, jos PROM-tulos osoittaa hyvää kuntoutumista.
- **Käsikirurgiassa:** tietyn mittarilukeman ja hyvän lähetteen perusteella ei tarvita erillistä poliklinikkakäyntiä ennen rannekanavatoimenpidettä.
- **Kalliin lääkehoidon vaikuttavuuden seuranta:** esim. SNOT-mittari käytössä korvatautien kroonisessa sinuiitissa lääkityksen tehon arviointiin.
- **Toiminnanohjaus ja työnjako:** hoitajien ja lääkärien välistä työnjakoa on voitu järjestää mittaritiedon ja toiminnanohjausjärjestelmän avulla.
- **Potilaan vointihistoria:** mittarit mahdollistavat toimintakyvyn muutosten seuraamisen suhteessa annettuihin hoitoihin, mikä nopeuttaa vastaanottoa ja päätöksentekoa.
- **Lääkärikohtainen tulosten seuranta:** mittarit mahdollistavat yksilöidyn vertailun, jota voidaan hyödyntää palkitsemisessa ja lisäkoulutuksen tarpeen arvioinnissa.
- **Lakisääteiset kirjaukset:** esim. UVB-säteilyn määrien seuranta – helpottaa valvontaa, ettei ylitetä turvallisuusrajoja.

Toiminnan muutokset PREM-mittareiden avulla

- **Potilaspalautteiden käsittely johtoryhmissä:** palautteiden avulla etsitään parempia käytäntöjä; esimerkkinä THL:n laaja asiakaspalautekysely mielenterveyspalveluissa (2024).
- **Digihoitopolkujen kehittäminen:** asiakaspalautteen perusteella ohjeistusta on muokattu saavutettavammaksi.
- **Asiakaskokemus digipalveluissa:** palautteen perusteella todettu hyväksi ja turvalliseksi, erityisesti viestitoiminta.
- **Palveluiden kehittäminen oikeaan suuntaan:** asiakaspalautteen avulla on voitu osoittaa, että kehitetyt palvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin.
- **Käyntien korvaaminen digipalveluilla:** saavutettavuus parantunut, resursseja säästynyt ja voitu kohdentaa muualle.

Mikä on hyvinvointialueenne perusterveydenhuollon yleisten PROM -mittareiden hyödyntämisen tilanne tällä hetkellä?

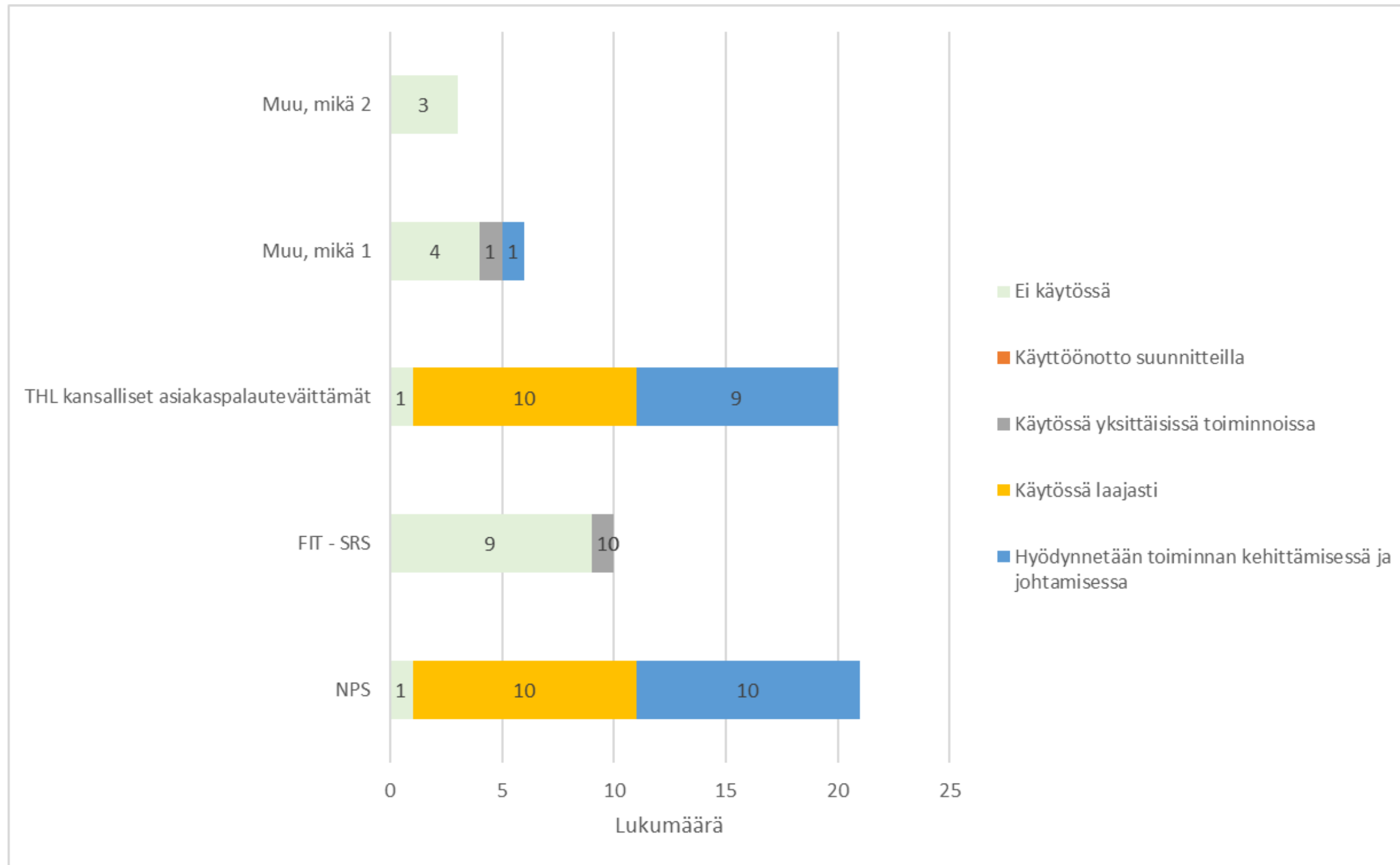

Muu, mikä PROM-mittari?

- Omaolon terveystarkastuksen tulos
- Audit, VAS, GAD 7, PHQ9
- terapianavigaattori mielenterveyspalveluissa
- ICF
- EUROHIS-8, WHOQOL-BREF
- RAI, COCI, painohaavapervalenssi, NRS, Frat
- Erilaisia vointimittareita hoidon tarpeen arviointiin

Mikä on hyvinvointialueen perusterveydenhuollon PREM-mittareiden hyödyntämisen tilanne tällä hetkellä?

Muu, mikä PREM-mittari?

- CES
- SPM ja SPM

Tarvittaessa tähän voi tarkentaa edellisiä perusterveydenhuoltoa koskevia vastauksia PROM- ja PREM -mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

- PEI-mittaria pilotoitu aikaisemmin, tavoitteena liittää jatkossa osaksi NPS-kyselyä. Tutkimus menossa.
- EUROHIS-8, WHOQOL-BREF käytössä fysioterapiassa. SPM ja SPM-P käytössä toimintaterapiassa.
- AUDIT käytössä laajasti.
- Vastaus saattaa olla puutteellinen, koska tietoa eri toimialoilta ei ole tähän saakka kerätty hyvinvointialueella systemaattisesti.
- Suunnittelemme asiaa, kun saamme valtiollista ohjausta.
- THL asiakaspalautekysely mielenterveyspalveluissa on toteutettu 2024, NPS ja THL asiakaspalautekyselyn kysymyksiä täydennettynä hyvinvointialueen omilla kysymyksillä on verkkosivuilla kaikkien asukkaiden vastattavissa. Laaturekisterien osalta selvitystyö käynnistetty koskien laajentamista pth käyttöön.
- NPS ja THL kansalliset asiakaspalauteväittämät käytössä laajasti perusterveydenhuollossa (terveysasemat, suun terveydenhuolto) SMS -kyselyinä / Tablet -laitteilla / QR-koodein.
- NPS ja THL kansalliset asiakaspalauteväittämät lisätty myös digihoitopoluille.
- Valmistelemme hyvinvointialueemme linjausta käyttöön otettavasta yleisestä vointimittarista THLn linjauksen mukaisesti.
- Whodas suunnitteilla toimintakykytiedon keräämiseksi kuntoutuksen vaikuttavuuden mittaamiseksi ja suunnittelemiseksi. Käyttöön otosta ei päätöstä. Kehitystyötä tehty vuodesta 2023. ICF:ää koulutettu osalle henkilöstöä, käyttöönottoa ei ole vielä tehty.
- Yksittäisissä asiakasryhmissä joitan Prem-mittareita käytössä.

YHTEENVETO AVOIMISTA VASTAUKSISTA perusterveydenhuollon PROM- ja PREM -mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

PROM

- **EUROHIS-8** ja **WHOQOL-BREF** käytössä fysioterapiassa.
- **SPM** ja **SPM-P** käytössä toimintaterapiassa.
- **AUDIT** laajassa käytössä päihteiden käytön arvioinnissa.
- **Whodas** suunnitteilla toimintakykytiedon keräämiseen kuntoutuksessa (ei vielä päätöstä käyttöönotosta, kehitystyö käynnissä vuodesta 2023).

PREM

- **NPS** ja **THL:n kansalliset asiakaspalautekysymykset** ovat laajasti käytössä terveysasemilla, suun terveydenhuollossa sekä digihoitopoluilla. Toteutustapoina SMS, tablet-laitteet ja QR-koodit.
- **THL asiakaspalautekysely mielenterveyspalveluissa** toteutettiin 2024. Kysymyksiä on täydennetty hyvinvointialueen omilla kysymyksillä, ja ne ovat avoimesti asukkaiden vastattavissa verkkosivuilla.
- **PEI-mittaria** pilotoitu aiemmin, ja sitä on suunniteltu liitettäväksi osaksi NPS-kyselyä (tutkimus käynnissä).
- Joissakin asiakasryhmissä käytössä yksittäisiä PREM-mittareita.

YHTEENVETO AVOIMISTA VASTAUKSISTA perusterveydenhuollon PROM- ja PREM -mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

Kehittämistyö ja linjaukset

- Hyvinvointialue valmistelee linjausta yleisen vointimittarin käyttöönotosta THL:n linjauksen mukaisesti.
- Laaturekistereihin liittyen on käynnistetty selvitys, koskien perusterveydenhuollon käytön laajentamista.
- Tietoa mittareiden käytöstä eri toimialoilta ei ole tähän saakka kerätty systemaattisesti, mutta suunnitelmia on olemassa ja valtiollista ohjausta odotetaan.

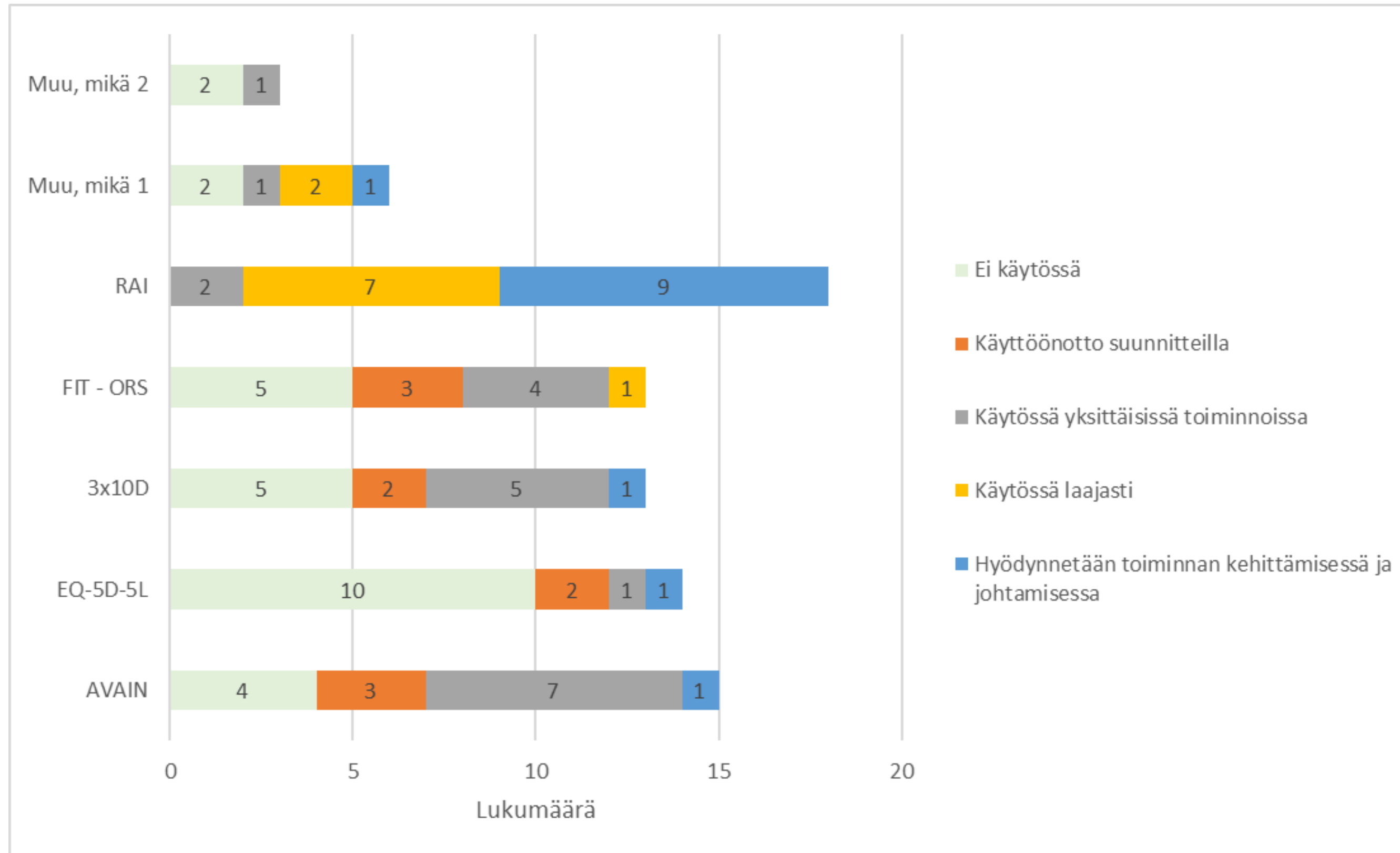
Yhteenvetona: Perusterveydenhuollossa on jo käytössä useita PROM- ja PREM-mittareita, erityisesti asiakaspalautteen keruussa (NPS, THL) sekä kuntoutuksessa (EUROHIS-8, WHOQOL-BREF, SPM, AUDIT). Uusia mittareita (Whodas) ja yhtenäistä linjaa valmistellaan, mutta kokonaiskuva on vielä hajanaista ja valtakunnallinen ohjaus nähdään tärkeänä jatkokehittämisen edellytyksenä.

Onko jotain perusterveydenhuollon toimintoja pystytty muuttamaan käytössä olevien mittareiden avulla? Kerro esimerkkejä.

- Olemme kehittämässä **asiakaskokemuksen hyödyntämisen prosesseja**. Tämä mahdollistuu systemaattisemmin, kun alueelle saadaan käyttöön yhteinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä.
- **Asiakaspalautteen käsittely ja toiminnan kehittäminen sen**

perusteella on vakiintunut johtamiskäytäntöihin. NPS:n käyttöönotto aloitettu keväällä 2025 ja sitä **hyödynnetään toiminnan johtamisessa ja toimintayksiköiden toiminnan kehittämisessä.**

Mikä on hyvinvointialueen sosiaalihuollon vaikuttavuusmittareiden hyödyntämisen tilanne tällä hetkellä?

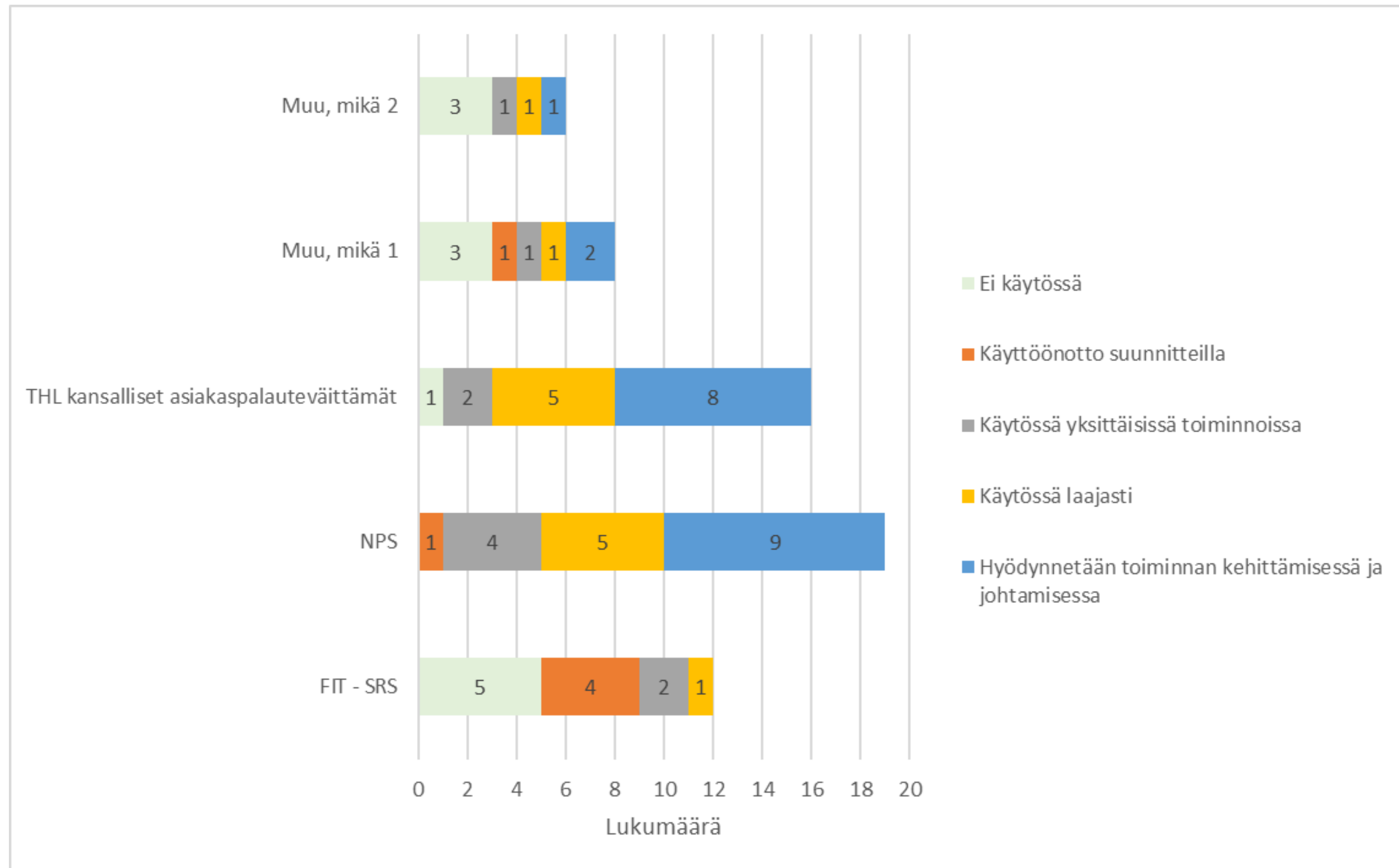

Muu, mikä mittari?

- AUDIT
- Osallisuusindikaattori
- Whodas 2.0
- Palveluspesifejä ei validoituja mittareita, esim. koulun sosiaalityö, asiakassuunnitelmien auditointi

Mikä on hyvinvointialueen sosiaalihuollon asiakaskokemusmittareiden hyödyntämisen tilanne tällä hetkellä?

Muu, mikä mittari?

- CES
 - SPPB ja PWB
 - 3x10D ja FIT mittareita kokeillaan Matkalla riittävään vanhemmuuteen hankkeessa, tämän jälkeen arvioidaan mittareiden käyttöönottamista.
 - HoPP
 - PREM (THL)
 - GDS
 - RAI mittarit ovat laajasti käytössä ikäihmisten palveluissa, vammaisten palveluissa RAI mittariston soveltuvuutta on selvitetty. Asiakastyytyväisyyden mittaamiseen käytetään questbacknet kyselyjä ja erilaisia lomakkeita.
 - Omia analyysejä
- Vaikuttavuuskeskus

Tarvittaessa tähän voi tarkentaa edellisiä sosiaalihuollon palveluja koskevia vastauksia mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

- SPPB, PWB ja GDS käytössä iäkkäiden päivätoiminnassa.
- Vastaus saattaa olla puutteellinen, koska tietoa eri toimialoilta ei ole tähän saakka kerätty hyvinvointialueella systemaattisesti. RAI:n käyttöä laajennetaan merkittävästi, tällä hetkellä käytössä koti- ja asumispalveluissa.
- AVAIN, 3X10D, RAI) osalta mittaritietojen hyödyntäminen on vielä kesken sosiaalityön osalta. AVAIN ja 3X10D ovat vielä aivan alussa ja niistä on saatu ensimmäisiä kokemuksia. RAI:ta on käytetty jo pitkään iäkkäiden palveluissa, mutta siitä saatua tietoa on hyödynnetty vasta terveydenhuollon osalta ja suunnittelu gerontologisen sosiaalityön osalta on vasta alussa.
- Whodas 2,0 on käytössä yksittäisissä palveluissa, soveltuu lähinnä kuntoutuksen palveluihin, Rakenteinen sosiaalityö, sosiaalinen raportointi -välineenä kehitetty paljon, liittyy ilmiöiden tunnistamiseen, vahvuuksien ja heikkouksien tunnistamiseen palvelutuotannossa, NPS yhdistettynä THL mittarin kysymyksiin ja kolmeen hyvinvointialueen omaan kysymykseen on verkkosivuilla kaikkien vastattavissa.
- AVAIN-mittarin käyttöönottoa työikäisten asiakassuunnitelmaa käyttävien osalta tuettu Moodle-kurssilla ja kirjaamisohjeilla. Haasteita ATJ ja Sosmetan vastaavuudesta selvitty. 3X10D käytetty tiimimallin ja toiminnallisen etäkuntoutuksen piloteissa, digitaalista työvälinettä ZekkiPro:ta pilotoidaan yhdessä sosiaalipalvelun tiimissä (Cotton) ja toiminnallisessa kuntoutuksessa.
- Tulee tarkoin miettiä mittareiden käyttötarkoitus, millaista tietoa niillä on mahdollisuus saada ja miten tietoa voidaan hyödyntää. Asiakaskokemusmittarit lähtökohtaisesti ovat suositeltavia ja toimivia, mikäli näillä saadaan kattavasti kaikilta asiakasryhmiltä palautetta.
- Kansallisen sisältömäärittelyn mukaiset PREM-asiakaspalautekyselyt käyttöönottovaiheessa

Kansallisen sisältömäärittelyn mukaiset PREM-asiakaspalautekyselyt käyttöönottovaiheessa

- Osallisuusindikaattorin käyttöä on kehitetty sosiaalisen kuntoutuksen ja kuntouttavan työtoiminnan palve-luissa vuodesta 2022 lähtien. Mittarin ohessa on hyödynnetty asiakkaiden tuottamaa tietoa heidän hyvin-voinnistaan sekä tietoa, jota on saatu, kun kyselytuloksia on käsitelty yhdessä asiakkaiden kanssa. Tieto palvelujen vaikutuksesta niiden käyttäjien osallisuuden kokemukseen ja hyvinvointiin on lisääntynyt ja palveluja on kehitetty tiedon perusteella.
- 3x10d mittaria on pilotoitu pienimuotoisesti, myös diginä, ja se kehittänyt myös henkilöstön digitaalisia valmiuksia.
- Laadun ja omavalvonnan parantaminen. Asiakasprofiloinnissa ja palvelujen myöntämisessä hyödyntäminen.
- Palvelujen järjestämisen tavan ja painopisteen määrittämiseksi on käytetty KUVA mittareita sekä sotkanetin tilastotietoja.
- Asiakaskokemustiedon systemaattinen keruu ja analyysi on mahdollistanut, ettei asiakaskokemustieto ei jää irralliseksi, vaan ohjaa strategista ja operatiivista kehittämistä.
- Rai-tietoa hyödynnetään palvelujen sisällön ja rakenteen kehittämisessä. Esim. RAI-arvioinneista koottua ravitsemustietoa voidaan hyödyntää palvelujen kehittämisessä. Yksikötason tieto auttaa tunnistamaan vajaaravitsemuksen riskejä, kehittämään ruokailukäytäntöjä ja vahvistamaan henkilöstön osaamista. Hyvinvointialueen tasolla sen avulla voidaan tunnistaa esim. mikä määrä ikääntyneistä kärsii vajaaravitsemuksesta ja kohdentaa resursseja oikein, yhtenäistää ravitsemuskäytäntöjä, jotta asiakkaan saavat tasalaatuista palvelua ja arvioida toimien vaikuttavuutta. Kansallisella tasolla koontitieto mahdollistaa alueiden väliset vertailut ja tukee päätöksentekoa esimerkiksi ravitsemusohjelmien suunnittelussa. Kansallisella ja alueellisella tasolla tietoa voidaan käyttää myös ikääntyneiden palveluiden kehittämisohjelmissa, esim. resurssien kohdentamisessa kotihoitoon, yhteisölliseen ruokailuun tai ravitsemusohjelmien valtakunnalliseen levittämiseen.

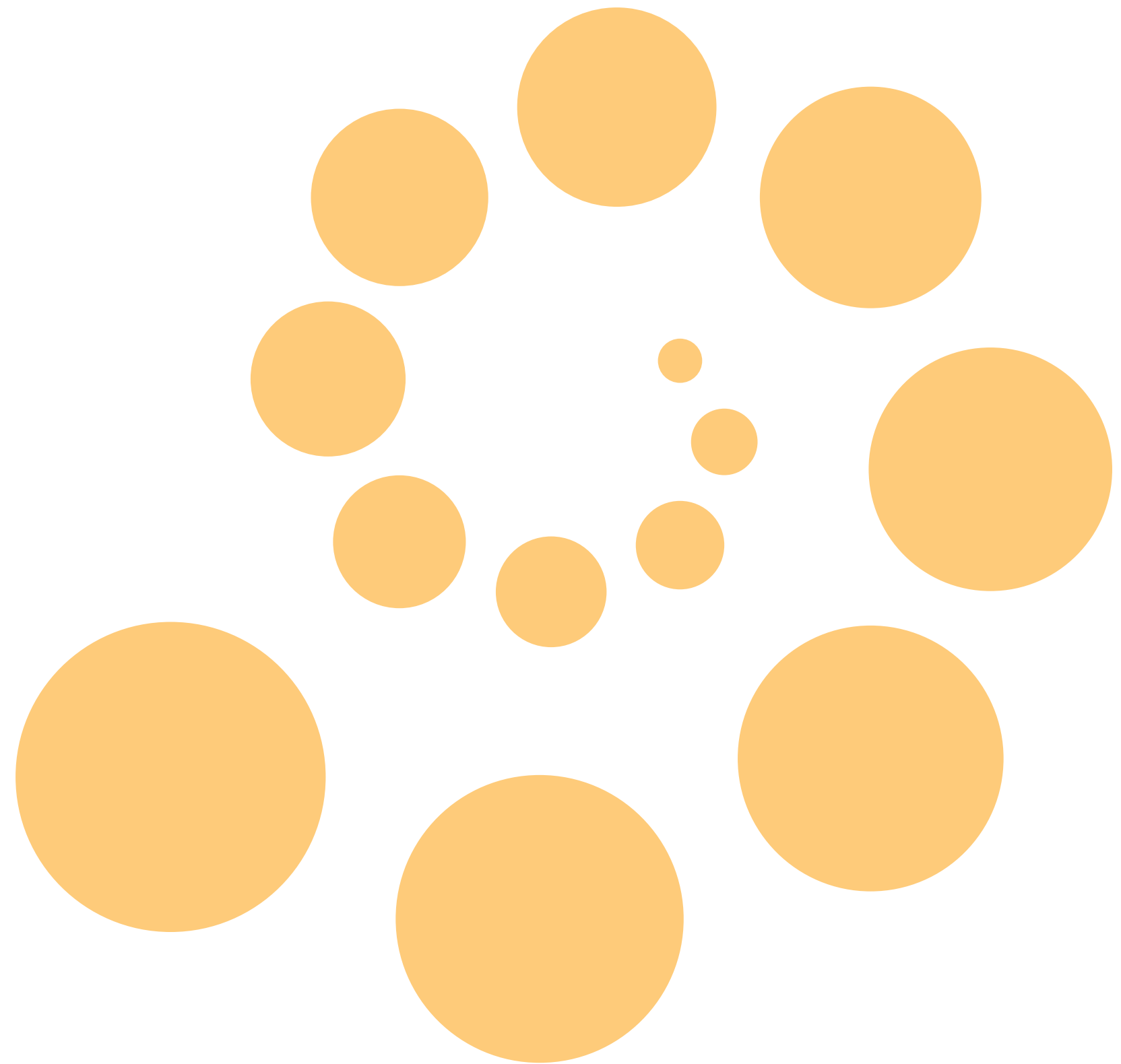
YHTEENVETO AVOIMISTA VASTAUKSISTA sosiaalihuollon mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

- **SPPB, PWB, GDS** → käytössä iäkkäiden päivätoiminnassa.
- **RAI** → pitkään käytössä iäkkäiden koti- ja asumispalveluissa; käyttöä laajennetaan merkittävästi. Tietoa hyödynnetty terveydenhuollossa, mutta gerontologisen sosiaalityön osalta hyödyntäminen vasta suunnitteluvaiheessa.
- **AVAIN** → alkuvaiheessa, käytössä työikäisten asiakassuunnitelmissa. Käyttöönottoa tuettu Moodle-kurssilla ja kirjaamisohjeilla; tekniset ATJ–Sosmeta-haasteet ratkaistu.
- **3X10D** → vielä alkuvaiheessa, käytetty tiimimallin ja toiminnallisen etäkuntoutuksen piloteissa.
- **WHODAS 2.0** → rajallisesti käytössä joissakin palveluissa, erityisesti kuntoutuksessa.
- **ZekkiPro (digitaalinen väline)** → pilotoidaan sosiaalipalvelun tiimissä ja toiminnallisessa kuntoutuksessa.

YHTEENVETO AVOIMISTA VASTAUKSISTA sosiaalihuollon mittareiden hyödyntämisestä tällä hetkellä

- **NPS** yhdistettynä **THL:n** asiakaspalautekysymyksiin kysely verkkosivuilla.
- Kansallisen sisältömäärittelyn mukaiset **PREM-kyselyt** käyttöönottovaiheessa.
- **Asiakaskokemusmittarit yleisesti** → lähtökohtaisesti suositeltavia, mikäli palautetta saadaan kattavasti kaikilta asiakasryhmiltä.
- **Rakenteinen sosiaalityö ja sosiaalinen raportointi:** Kehitetty vahvasti ilmiöiden tunnistamisen, vahvuuksien ja heikkouksien kuvaamisen sekä palvelutuotannon kehittämisen välineenä.
- **Mittareiden käyttö** ei ole pelkkää tiedon keruuta, vaan ne **ohjaavat palvelujen kehittämistä ja resurssien kohdentamista.**
- Asiakkaiden osallistaminen (esim. osallisuusindikaattorin ja asiakaskokemustiedon käsittelyn kautta) lisää palvelujen vaikuttavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.
- RAI-tietoa voidaan hyödyntää **yksilötasolta kansalliselle tasolle** – samalla tukien sekä laadunhallintaa että päätöksentekoa

PROM-mittarit

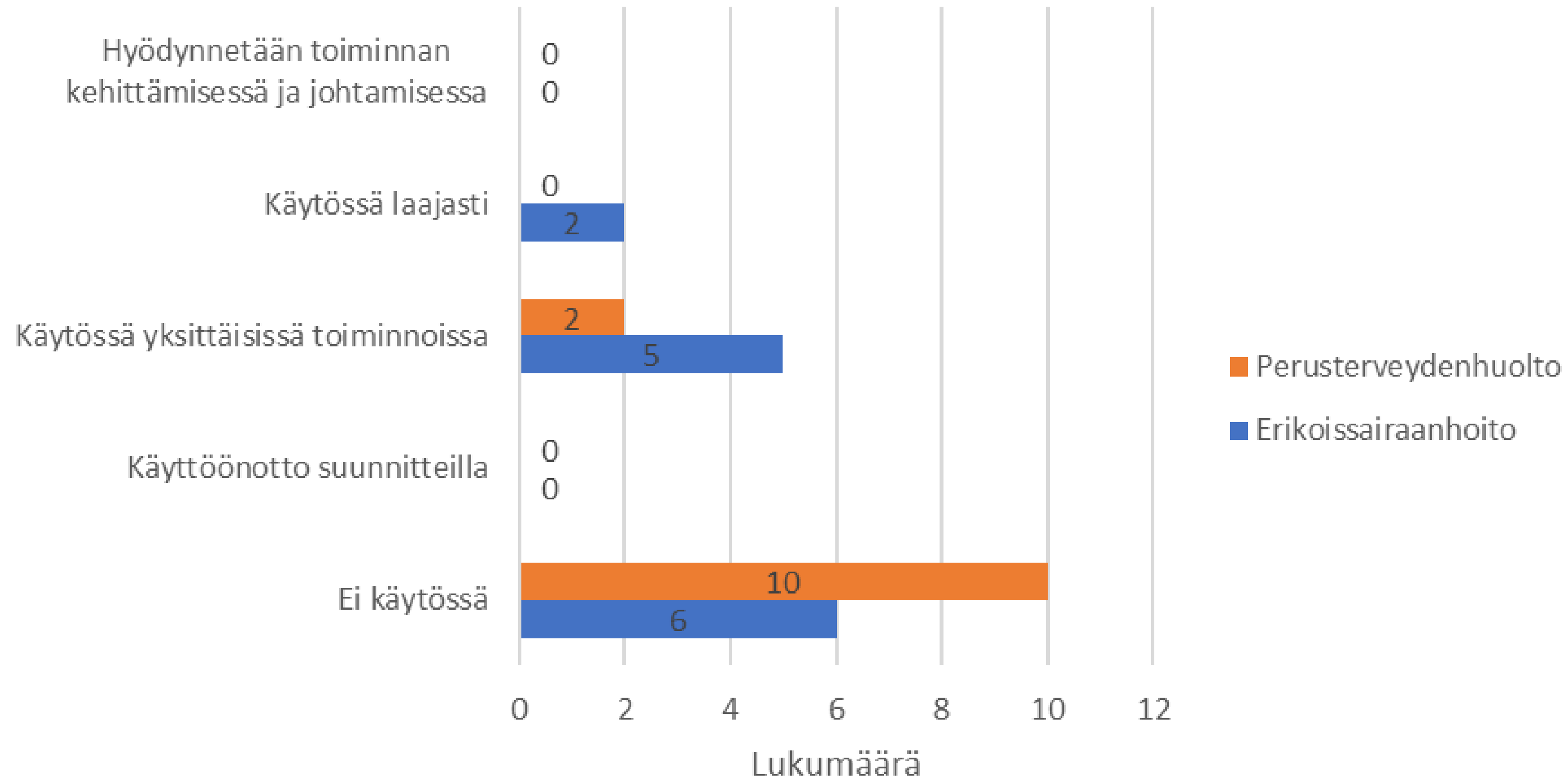

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Vaikuttavuuskeskus

15D

15D

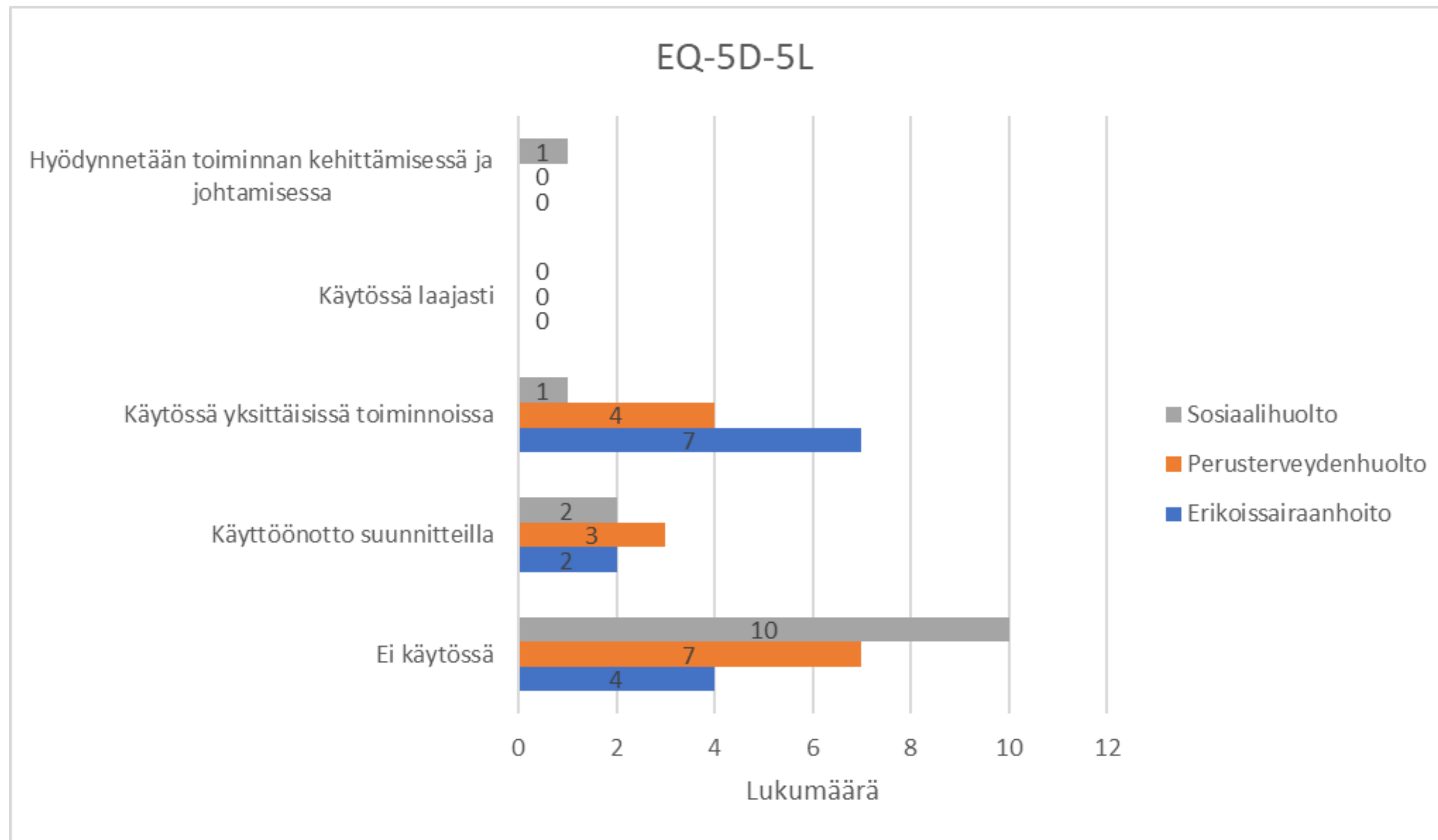

Avoimet nostot:

-

EQ-5D-5L

Avoimet nostot:

- ESH:ssa mainittu EQ-5D –mittari
- ”Valmistelemme hyvinvointialueemme linjausta käyttöön otettavasta yleisestä vointimittarista THLn linjauksen mukaisesti.”
- EQ-5D-5L on käytössä yksittäisessä digihoitopolussa. EQ-5D-5L käyttöä laajennetaan tulevaisuudessa, kun digihoitopolkujen käyttöönotto laajenee hyvinvointialueellamme.
- Odotamme valtiollisia linjauksia
- Valmistelemme hyvinvointialueemme linjausta käyttöön otettavasta yleisestä vointimittarista THLn linjauksen mukaisesti.
- EQ5D asiakaskysely tehohoidon jälkeen.
- Suunnittelemme asiaa, kun saamme valtiollista ohjausta.
- Kansallisen sisältömäärittelyn mukaiset PREM-asiakaspalautekyselyt käyttöönottovaiheessa

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

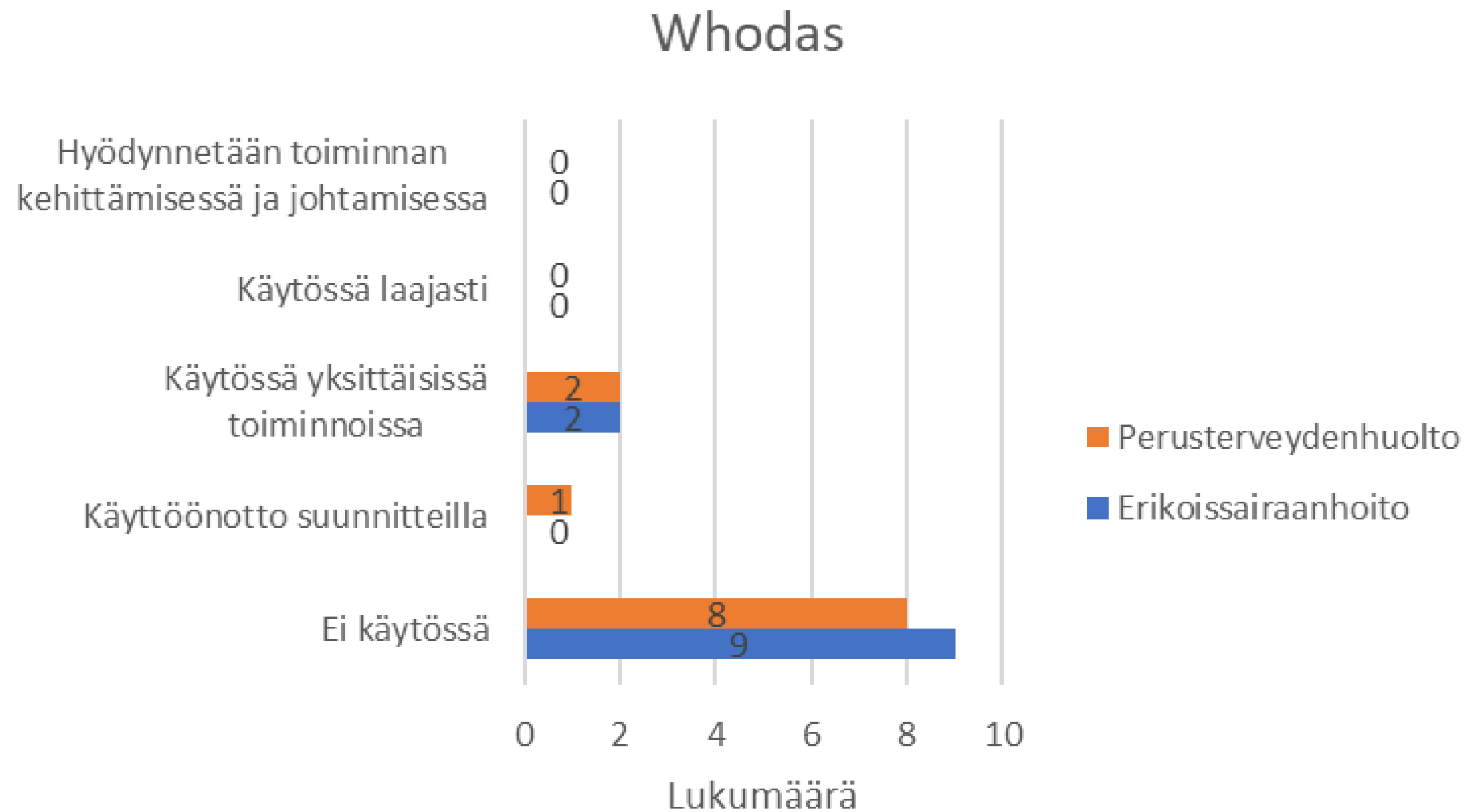
Vaikuttavuuskeskus

Whodas

Avoimet nostot:

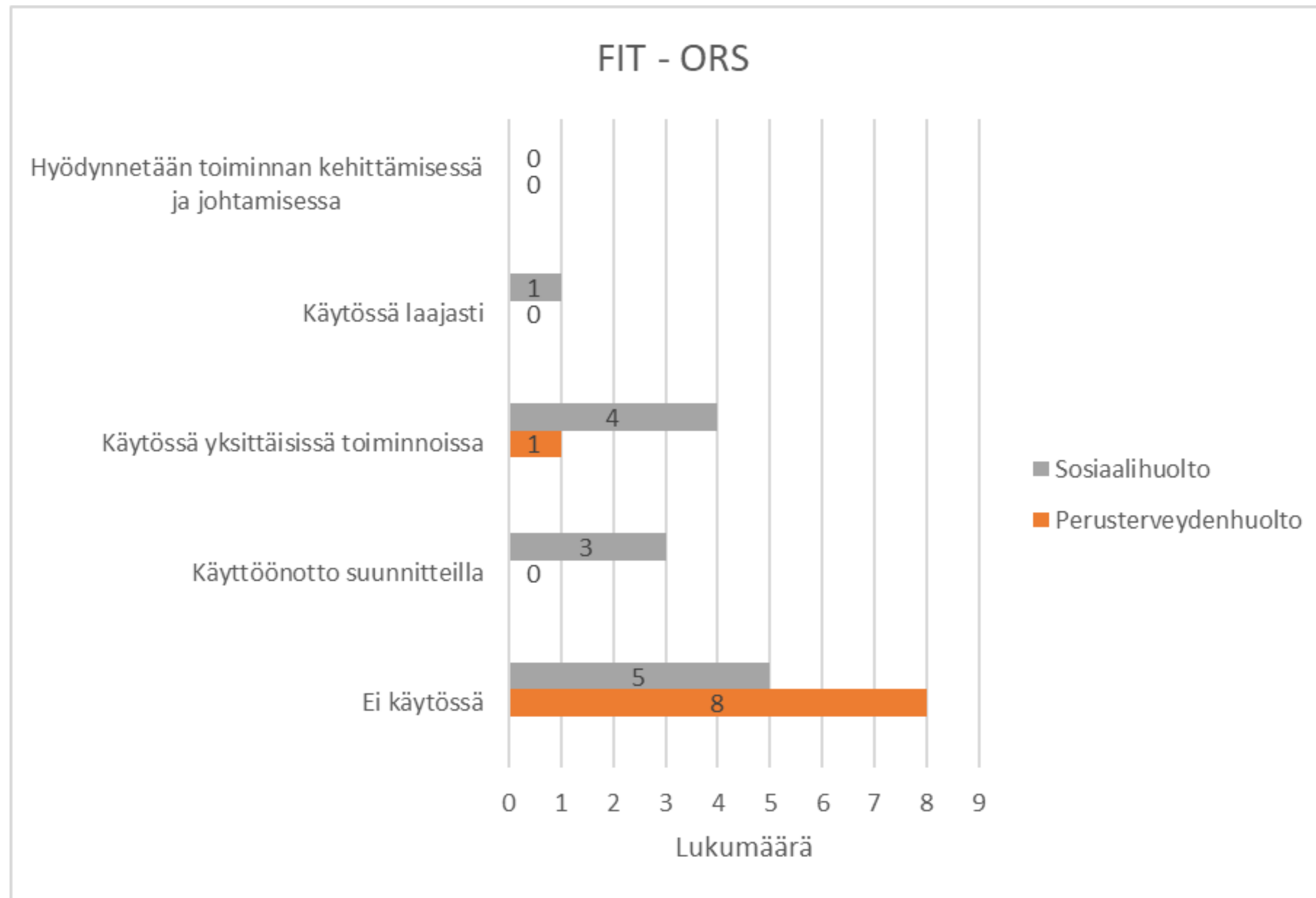
- Whodas 2,0 on käytössä yksittäisissä palveluissa , soveltuu lähinnä kuntoutuksen palveluihin,

FIT - ORS

Avoimet nostot:

- 3x10D ja FIT mittareita kokeillaan X-hankkeessa, tämän jälkeen arvioidaan mittareiden käyttöönottamista.

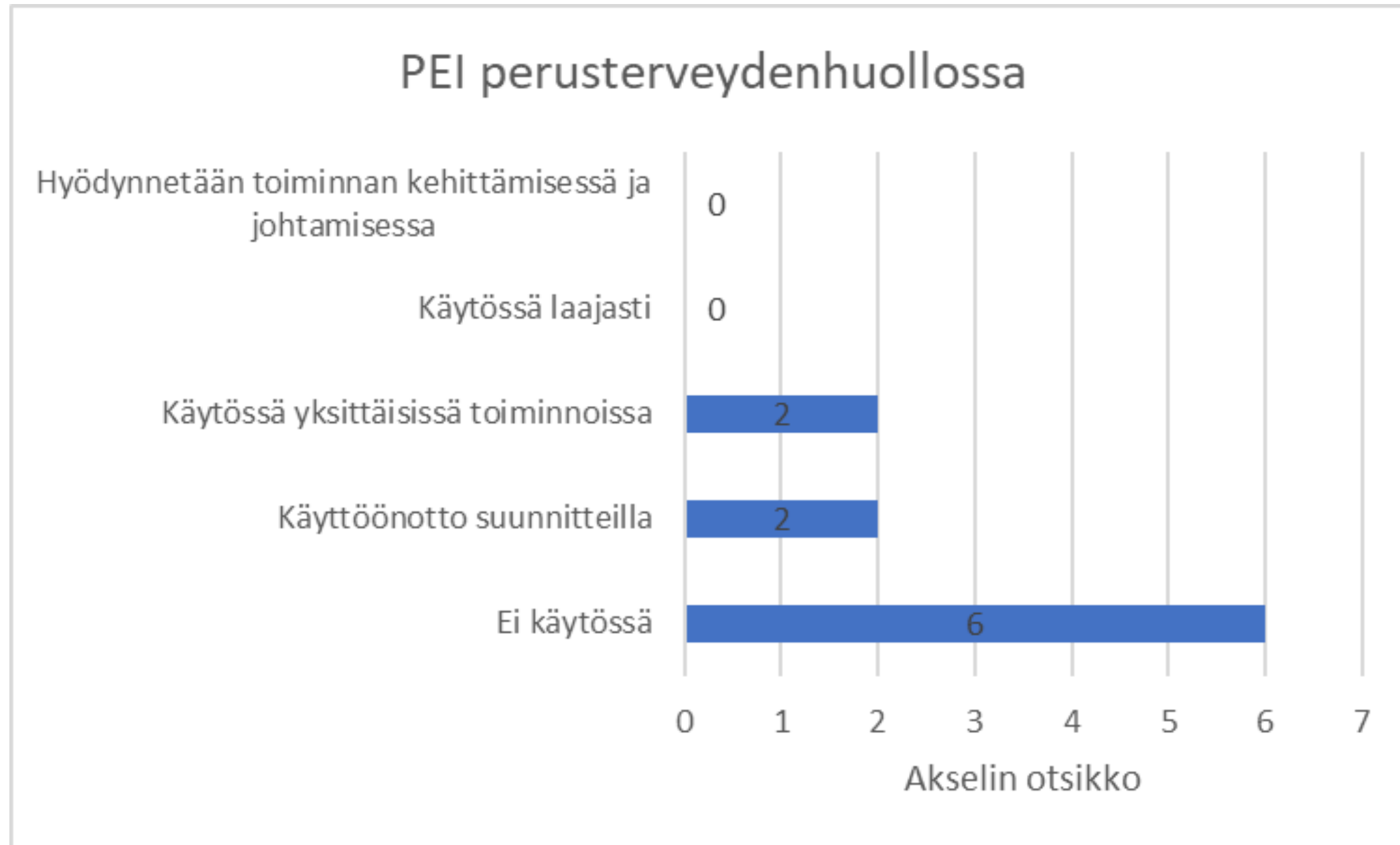

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Vaikuttavuuskeskus

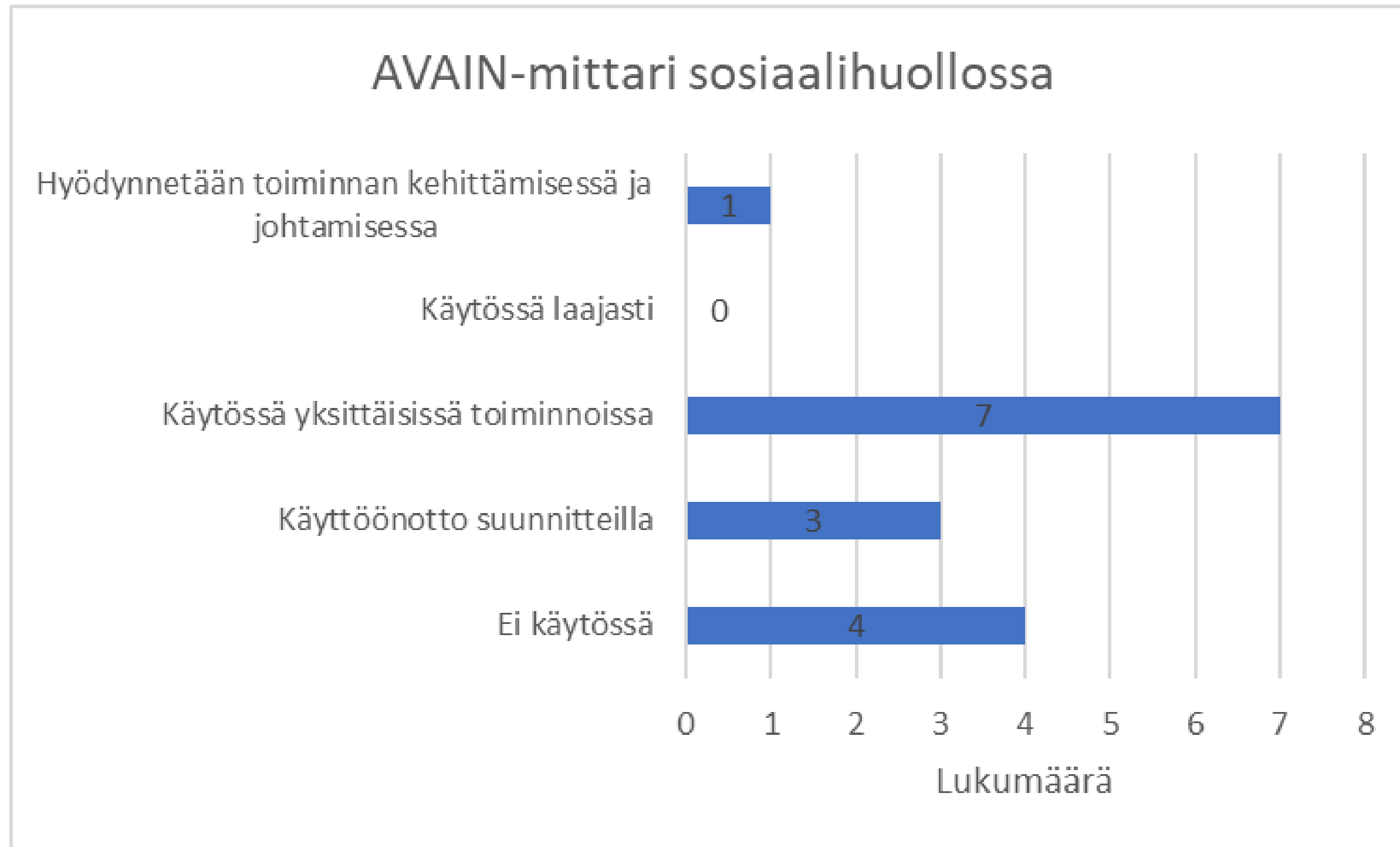
PEI

Avoimet nostot:

- Mainittu esh:n PROM-mittarina

AVAIN-mittari

Avoimet nostot:

- AVAIN-mittarin käyttöönottoa työikäisten asiakassuunnitelmaa käyttävien osalta tuettu Moodle-kurssilla ja kirjaamisohjeilla. Haasteita ATJ ja Sosmetan vastaavuudesta selvitty.
- AVAIN, 3X10D, RAI) osalta mittaritietojen hyödyntäminen on vielä kesken sosiaalityön osalta. AVAIN ja 3X10D ovat vielä aivan alussa ja niistä on saatu ensimmäisiä kokemuksia.

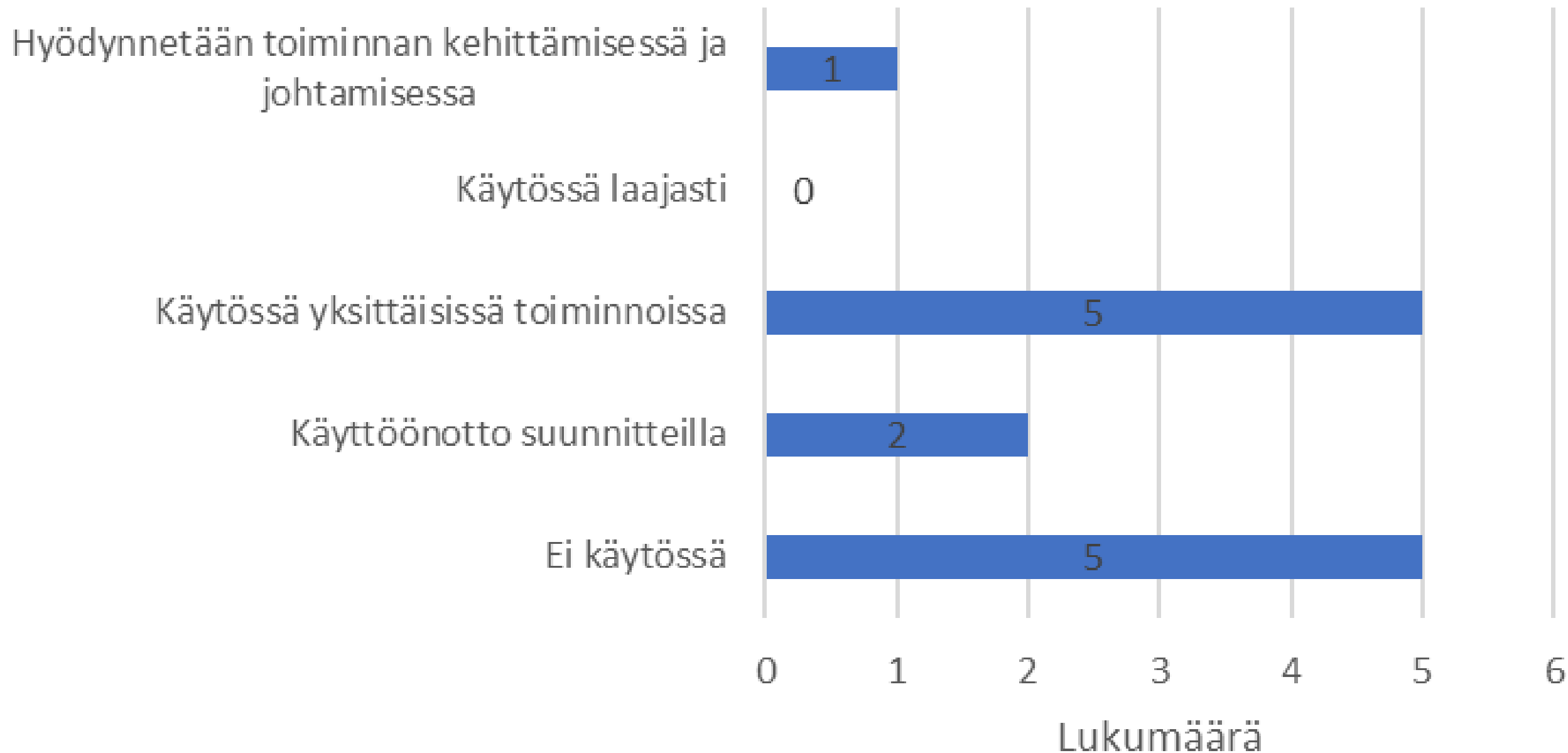
**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Vaikuttavuuskeskus

3x10D

3x10D sosiaalihuollossa

Avoimet nostot:

- 3x10D ja FIT mittareita kokeillaan X-hankkeessa, tämän jälkeen arvioidaan mittareiden käyttöönottamista.
- 3X10D käytetty tiimimallin ja toiminnallisen etäkuntoutuksen piloteissa, digitaalista työvälinettä ZekkiPro:ta pilotoidaan yhdessä sosiaalipalvelun tiimissä ja toiminnallisessa kuntoutuksessa.
- AVAIN, 3X10D, RAI) osalta mittaritietojen hyödyntäminen on vielä kesken sosiaalityön osalta. AVAIN ja 3X10D ovat vielä aivan alussa ja niistä on saatu ensimmäisiä kokemuksia.
- 3x10d mittaria on pilotoitu pienimuotoisesti, myös diginä, ja se kehittänyt myös henkilöstön digitaalisia valmiuksia.

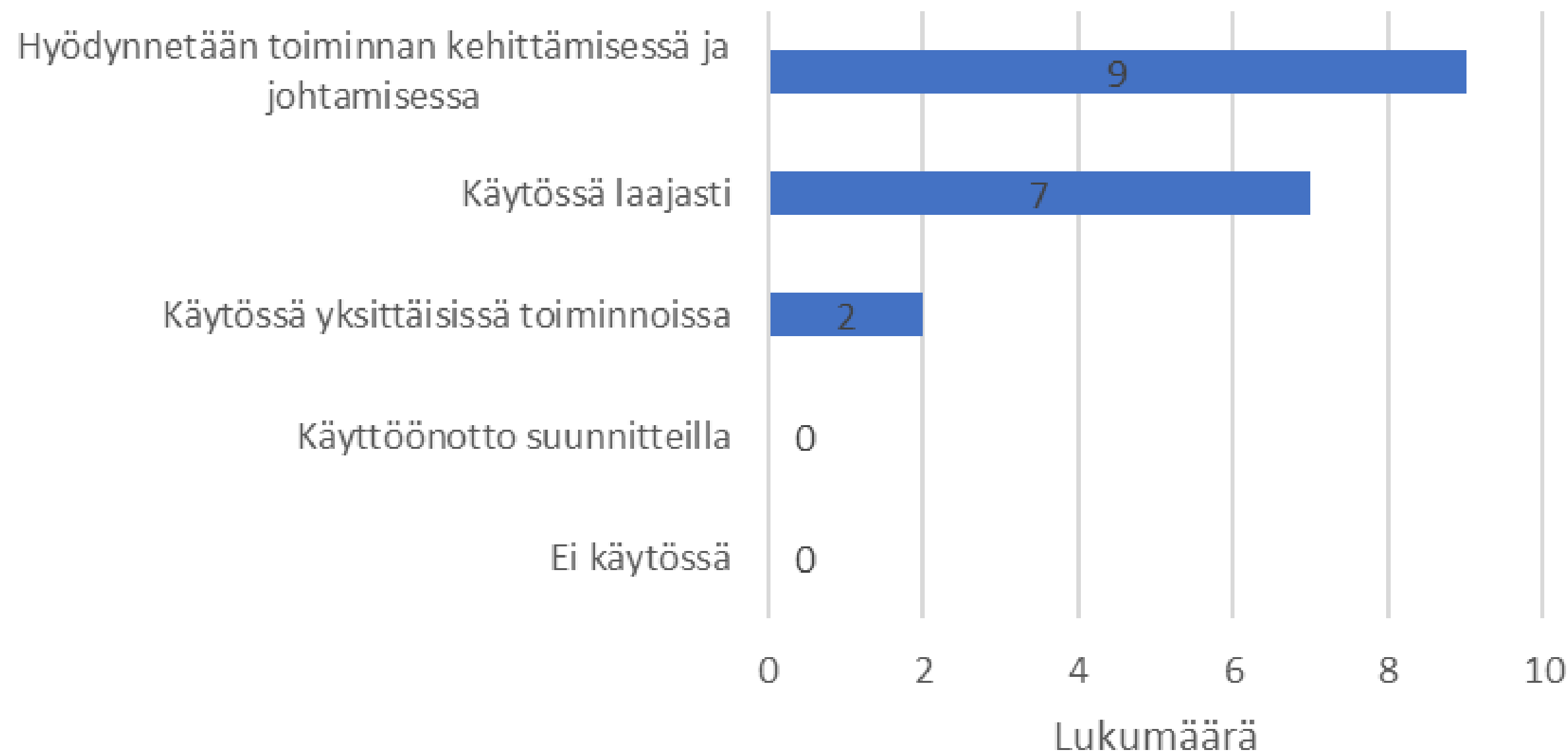
**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Vaikuttavuuskeskus

RAI

RAI sosiaalihuollossa

Avoimet nostot:

- RAI mittarit ovat laajasti käytössä ikäihmisten palveluissa, vammaisten palveluissa RAI mittariston soveltuvuutta on selvitetty. Asiakastyytyväisyyden mittaamiseen käytetään questbacknet kyselyjä ja erilaisia lomakkeita.
- RAlta on käytetty jo pitkään iäkkäiden palveluissa, mutta siitä saatua tietoa on hyödynnetty vasta terveydenhuollon osalta ja suunnittelu gerontologisen sosiaalityön osalta on vasta alussa.
- RAI:n käyttöä laajennetaan merkittävästi, tällä hetkellä käytössä koti- ja asumispalveluissa.
- Rai-tietoa hyödynnetään palvelujen sisällön ja rakenteen kehittämisessä. Esim. RAI-arvioinneista koottua ravitsemustietoa voidaan hyödyntää palvelujen kehittämisessä. Yksikötason tieto auttaa tunnistamaan vajaaravitsemuksen riskejä, kehittämään ruokailukäytäntöjä ja vahvistamaan henkilöstön osaamista. Hyvinvointialueen tasolla sen avulla voidaan tunnistaa esim. mikä määrä ikääntyneistä kärsii vajaaravitsemuksesta ja kohdentaa resursseja oikein, yhtenäistää ravitsemuskäytäntöjä, jotta asiakkaan saavat tasalaatuista palvelua ja arvioida toimien vaikuttavuutta. Kansallisella tasolla koontitieto mahdollistaa alueiden väliset vertailut ja tukee päätöksentekoa esimerkiksi ravitsemusohjelmien suunnittelussa. Kansallisella ja alueellisella tasolla tietoa voidaan käyttää myös ikääntyneiden palveluiden kehittämisohjelmissa, esim. resurssien kohdentamisessa kotihoitoon, yhteisölliseen ruokailuun tai ravitsemusohjelmien valtakunnalliseen levittämiseen.

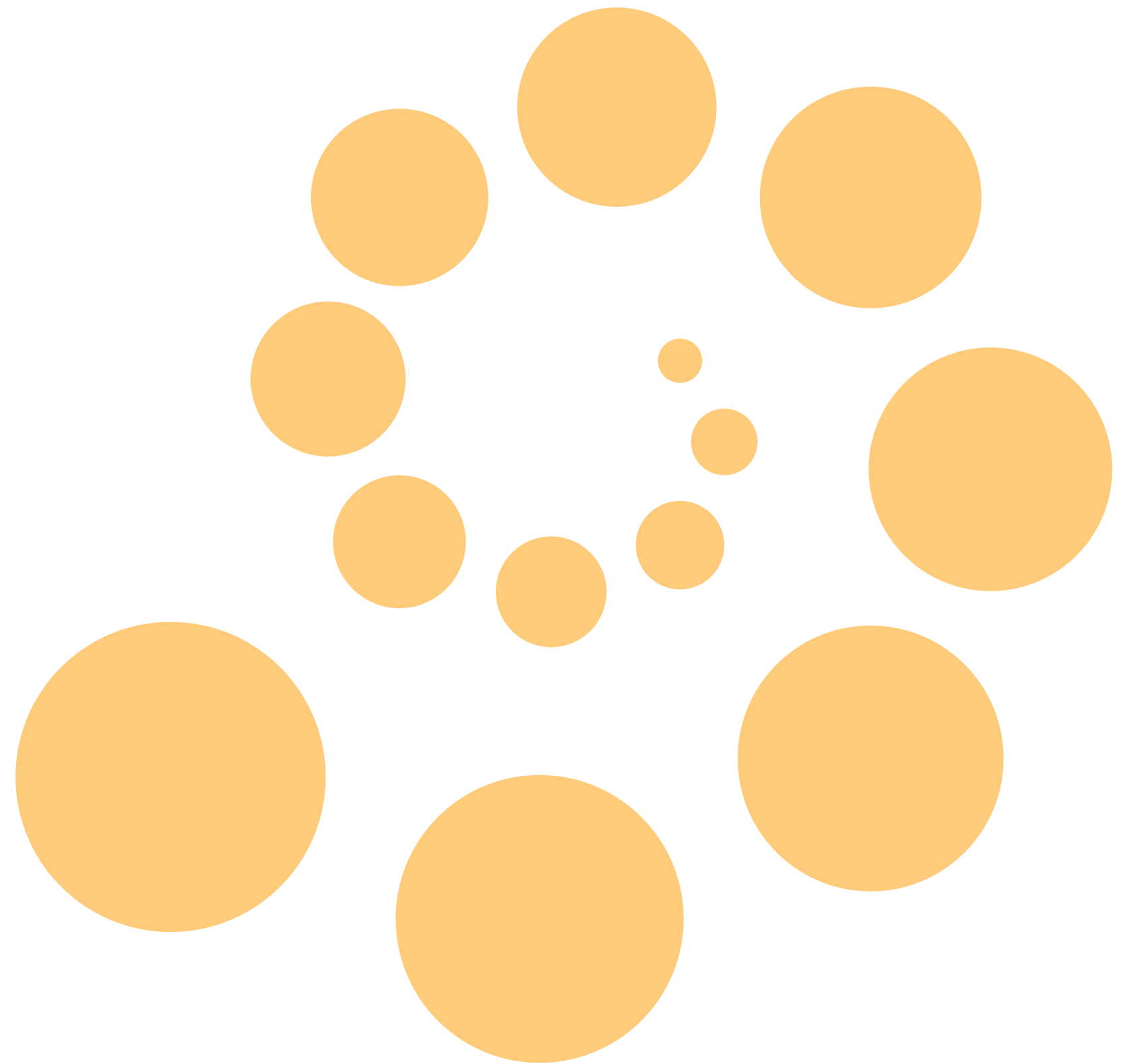

**Euroopan unionin
rahoittama**

NextGenerationEU

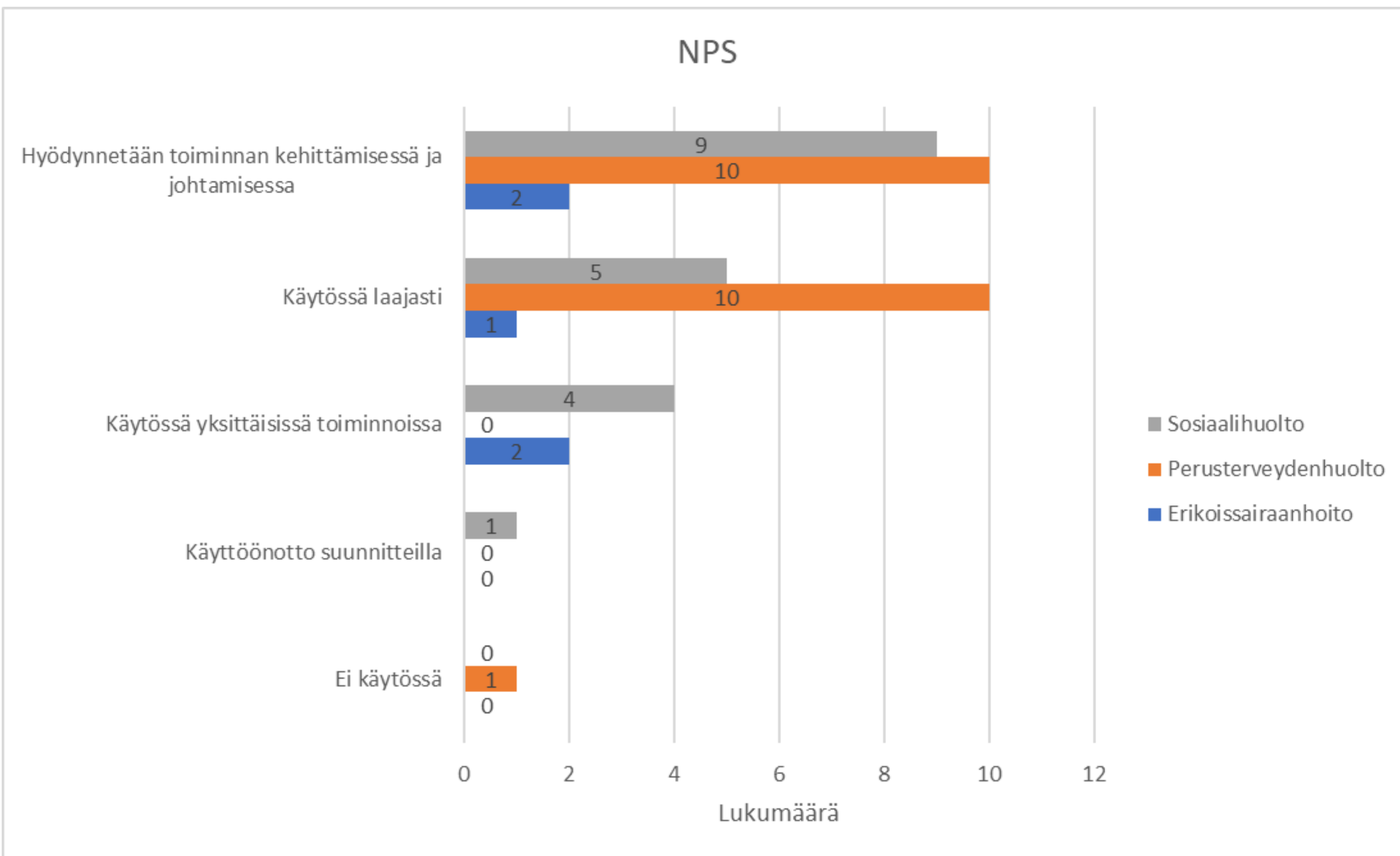
PREM-mittarit

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Vaikuttavuuskeskus

NPS

Avoimet nostot:

- Kaikilla digihoitopoluilla on laajasti käytössä NPS. Väittämät muokattu koskemaan digihoitopolun asiakaskokemusta sopivaksi. Koin palvelun hyödylliseksi -> Koin digihoitopolun hyödylliseksi. Käytössä ESH:ssa muutamilla poliklinikoilla SMS - kyselyinä / Tablet -laitteilla / QR-koodein.
- NPS käyttö on laajentumassa, erikoissairaanhoidossa käytössä laaturekisterit, selvitystyö laaturekisterien hyödyntämisestä käynnissä.
- NPS käytössä laajasti perusterveydenhuollossa (terveysasemat, suun terveydenhuolto) SMS - kyselyinä / Tablet -laitteilla / QR-koodein. NPS ja THL kansalliset asiakaspalauteväittämät lisätty myös digihoitopoluille.
- NPS kysymyksiä täydennettynä hyvinvointialueen omilla kysymyksillä on verkkosivuilla kaikkien asukkaiden vastattavissa.
- NPS:n käyttöönotto aloitettu keväällä 2025 ja sitä hyödynnetään toiminnan johtamisessa ja toimintayksiköiden toiminnan kehittämisessä.
- NPS yhdistettynä THL mittarin kysymyksiin ja kolmeen hyvinvointialueen omaan kysymykseen on verkkosivuilla kaikkien vastattavissa.

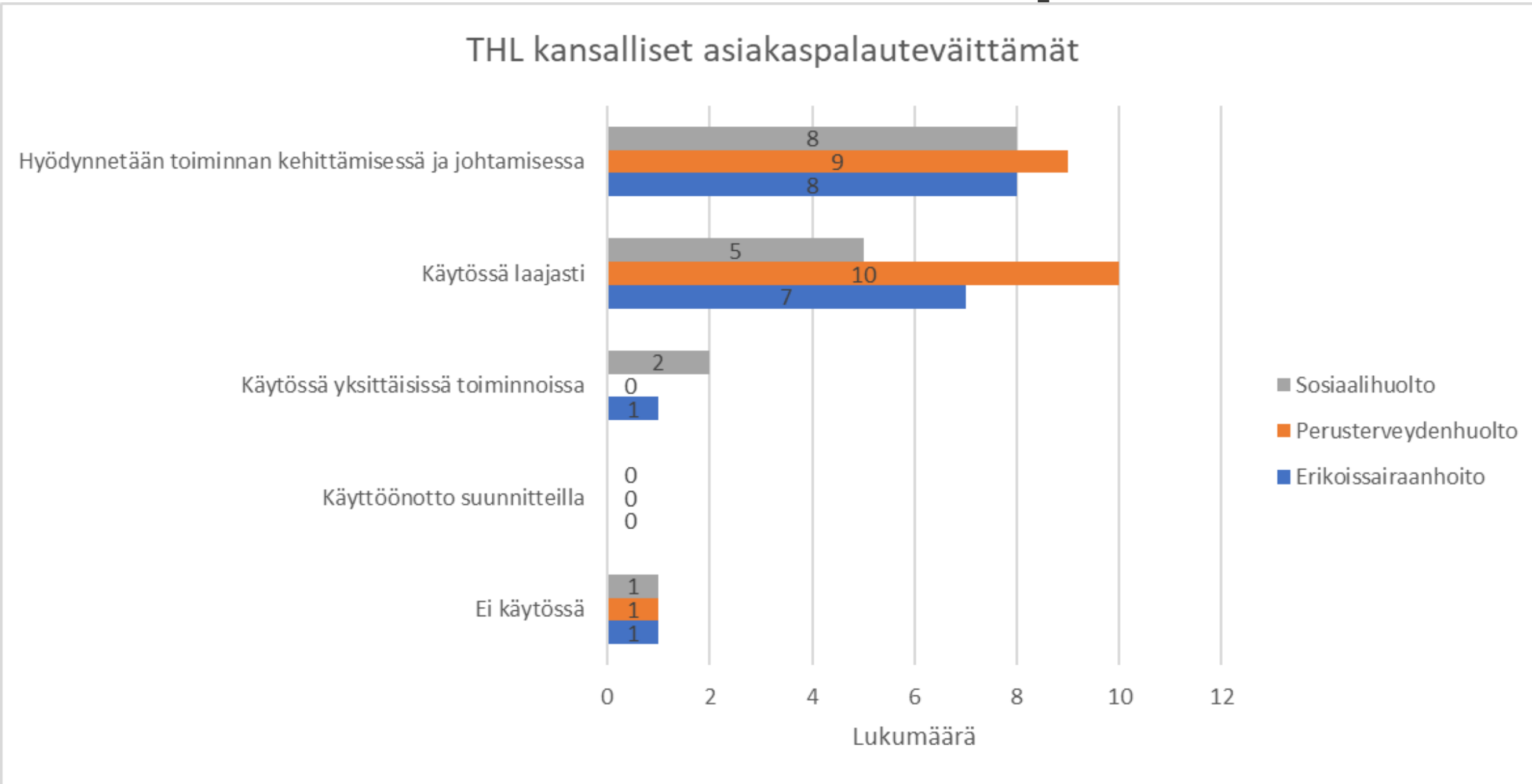

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Vaikuttavuuskeskus

THL kansalliset asiakaspalauteväittämät

Avoimet nostot:

- Kaikilla digihoitopoluilla on laajasti käytössä THL:n kansalliset asiakaspalveluväittämät. Väittämät muokattu koskemaan digihoitopolun asiakaskokemusta sopivaksi. Koin palvelun hyödylliseksi -> Koin digihoitopolun hyödylliseksi. Käytössä ESH:ssa muutamilla poliklinikoilla SMS -kyselyinä / Tablet -laitteilla / QR-koodein.
- THL kansalliset asiakaspalauteväittämät käytössä laajasti perusterveydenhuollossa (terveysasemat, suun terveydenhuolto) SMS -kyselyinä / Tablet -laitteilla / QR-koodein. NPS ja THL kansalliset asiakaspalauteväittämät lisätty myös digihoitopoluille.
- THL asiakaspalautekysely mielenterveyspalveluissa on toteutettu 2024, THL asiakaspalautekyselyn kysymyksiä täydennettynä hyvinvointialueen omilla kysymyksillä on verkkosivuilla kaikkien asukkaiden vastattavissa.
- NPS yhdistettynä THL mittarin kysymyksiin ja kolmeen hyvinvointialueen omaan kysymykseen on verkkosivuilla kaikkien vastattavissa.

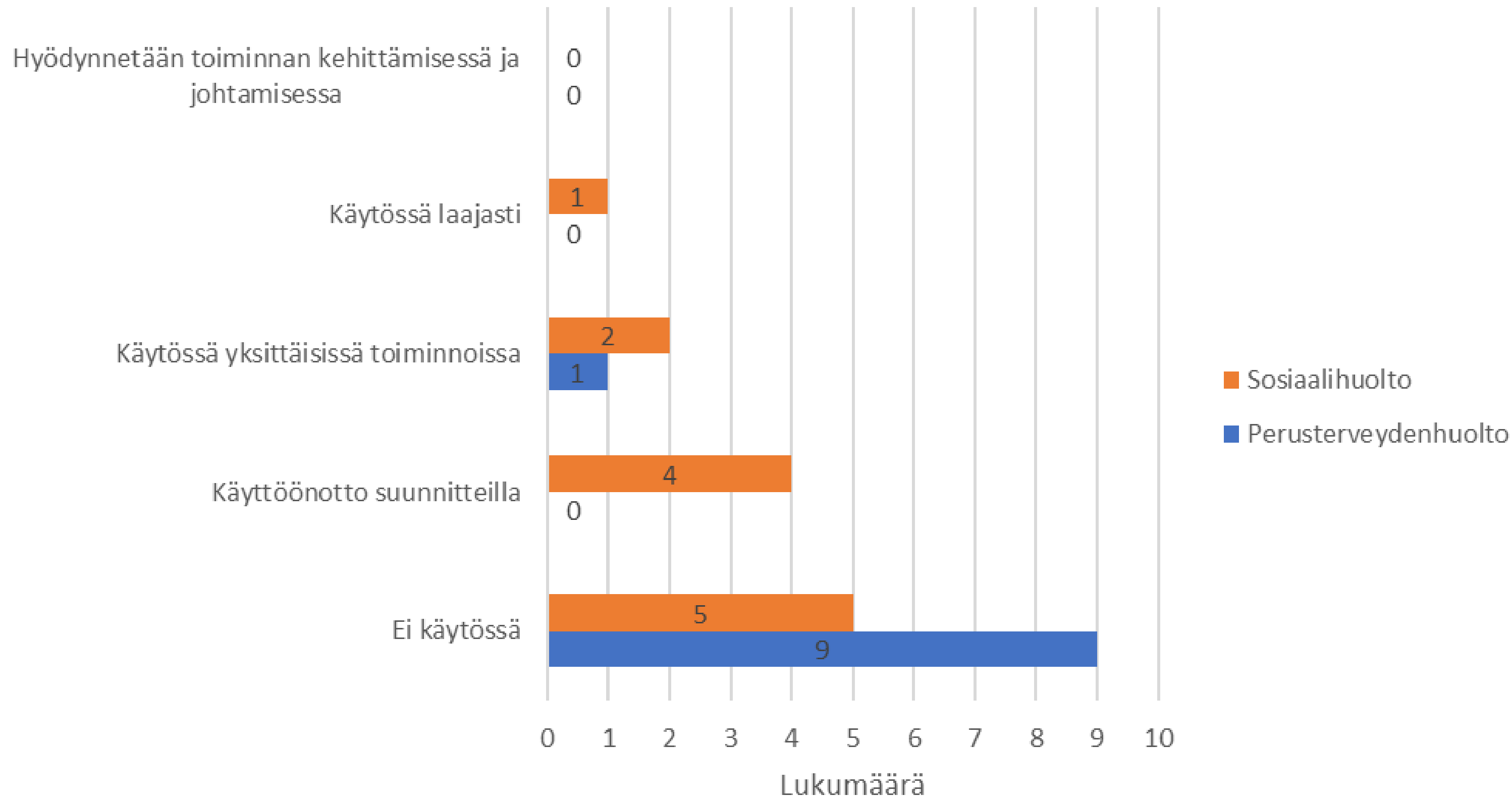
**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Vaikuttavuuskeskus

FIT - SRS

FIT - SRS

Johtopäätökset

- Hyvinvointialueilla on käytössä useita eri PROM-mittareita, lähinnä yksittäisissä toiminnoissa
- Laajasti toiminnan kehittämisessä ja johtamisessa arvioidaan käytettävän vain RAI-mittaria sosiaalihuollossa
- Monet alueet odottavat kansallisia linjauksia mittareista.
- PREM-mittareista sekä THL:n kansalliset asiakaspalauteväittämät että NPS ovat laajasti käytössä ja niitä hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja johtamisessa.
-

Vaikuttavuusylilääkäri, työryhmän puheenjohtaja

Suvi Liimatainen

p. 040 058 1871

Suvi.liimatainen@pirha.fi

Projektipäällikkö

Riikka Ovaskainen

p. 044 473 9708

Riikka.ovaskainen@pirha.fi

Asiantuntija (hyte)

Mia Lumio

p. 040 658 6569

mia.lumio@pirha.fi

Suunnittelija (sosiaalihuolto)

Tuula Peltoniemi

p. 044 473 9766

tuula.peltoniemi@pirha.fi

Vaikuttavuuskeskus

**Euroopan unionin
rahoittama**

NextGenerationEU

